

Připravenost obyvatelstva na mimořádné události a evakuaci

Nikola Bezchlebová

Bakalářská práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Nikola Bezchlebová**
Osobní číslo: **L19552**
Studijní program: **B2825 Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Připravenost obyvatelstva na mimořádné události a evakuaci**

Zásady pro vypracování

1. Vymezte základní pojmy týkající se připravenosti obyvatelstva na mimořádné události a evakuaci.
2. Analyzujte mimořádné události v kraji Vysočina.
3. Proveďte hodnocení současného stavu připravenosti obyvatelstva na mimořádné události a evakuaci v kraji Vysočina.
4. Navrhněte možnosti pro zlepšení připravenosti obyvatelstva na mimořádné události a evakuaci v kraji Vysočina.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. HRADIL, Jaroslav, Otakar J. MIKA, Miroslav MUSIL, Bohuslav SVOBODA, Jakub RAK a Dušan VIČAR. *Základy ochrany obyvatelstva v České republice: odborná monografie*. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení, 2018. ISBN 978-80-745-4774-4.
2. KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše, Danuše KRATOCHVÍLOVÁ a Libor FOLWARCZNY. *Ochrana obyvatelstva*. 2., aktualiz. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-738-5134-7.
3. GUSTIN, Joseph F. *Disaster & recovery planning: a guide for facility managers*. 6th edition. Lilburn, GA: Fairmont Press, [2013], xxii, 519 pages. ISBN 9780881737110.

Další doporučená literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2021**

Termín odevzdání bakalářské práce: **13. května 2022**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 1. prosince 2021

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, po važuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 13. 5. 2022

Jméno a příjmení studenta: Nikola Bezchlebová

.....

podpis studenta

ABSTRAKT

Bakalářská práce je zaměřena na připravenost obyvatelstva na mimořádné události a evakuaci v Kraji Vysočina. Práce se skládá ze dvou částí, z části teoretické a části praktické. Teoretická část obsahuje základní pojmy, které se vztahují k připravenosti obyvatelstva na mimořádné události a evakuaci, dělení mimořádných událostí a konkrétní příklady mimořádných událostí. Dále obsahuje opatření ochrany obyvatelstva, jako jsou varování a vyrozumění, evakuace, ukrytí, nouzové přežití a individuální ochrana. Praktická část obsahuje charakteristiku Kraje Vysočina a mimořádné události, které v tomto kraji mohou nastat. Následuje rozbor dotazníkového šetření společně s jeho zhodnocením a pak návrhy a doporučení ke zvýšení připravenosti obyvatelstva na mimořádné události a evakuaci v Kraji Vysočina.

Klíčová slova: mimořádná událost, evakuace, ochrana obyvatelstva, připravenost obyvatelstva.

ABSTRACT

The bachelor thesis is focused on the preparedness of the population for emergencies and evacuation in the Vysočina region. The work consists of two parts, which are theoretical part and a practical part. The theoretical part include basic concepts which are related the preparedness of the population for emergencies and evacuation, the division of emergencies and specific examples of emergencies. Furthermore it includes precautions protection of the population of the population, such as warnings and notifications, evacuations, shelters, emergency survival and individual protection. The practical part contains the characteristics of the Vysočina region and extraordinary events which may happen in this region. The following is an analysis of the questionnaire survey together with its evaluation and then proposals and recommendations to improve the preparedness of the population for emergencies and evacuation in the Vysočina region.

Keywords: emergency event, evacuation, protection of the population, preparedness of the population.

Tímto bych ráda poděkovala panu prof. Ing. Dušanu Vičarovi, CSc., jakožto svému vedoucímu bakalářské práce, za spolupráci a poskytnutí velmi cenných rad, které mi byly přínosem při vypracování této práce.

Dále bych ráda poděkovala všem respondentům za jejich čas, který věnovali vyplňování dotazníku.

Nakonec bych chtěla poděkovat své rodině a blízkým za jejich podporu po celou dobu mého studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	12
1.1 HROZBA	12
1.2 RIZIKO.....	12
1.3 MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST	12
1.4 KRIZOVÁ SITUACE.....	13
1.5 OCHRANA OBYVATELSTVA	13
1.6 EVAKUACE.....	13
1.7 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM.....	13
1.8 OPATŘENÍ TÝKAJÍCÍ SE MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ	14
1.9 PREVENCE	14
1.10 STAV NEBEZPEČÍ	14
1.11 NOUZOVÝ STAV.....	14
1.12 STAV OHROŽENÍ STÁTU	14
1.13 VÁLEČNÝ STAV	15
2 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI.....	16
2.1 NATUROGENNÍ MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI.....	16
2.1.1 Povodně.....	16
2.1.2 Zemětřesení	16
2.1.3 Sesuv půdy	17
2.1.4 Epidemie	17
2.1.5 Pandemie	17
2.2 ANTROPOGENNÍ MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI	18
2.2.1 Požár.....	18
2.2.2 Terorismus.....	18
2.2.3 Havárie s únikem nebezpečných látek	18
3 OPATŘENÍ OCHRANY OBYVATELSTVA	20
4 VAROVÁNÍ, VYROZUMĚNÍ A TÍŠŇOVÉ INFORMOVÁNÍ.....	21
4.1 VAROVÁNÍ A TÍŠŇOVÉ INFORMOVÁNÍ OBYVATELSTVA	21
4.2 KONCOVÉ PRVKY VAROVÁNÍ.....	21
4.4 VYROZUMĚNÍ	26
4.5 KOMUNIKAČNÍ PROSTŘEDKY PRO VYROZUMĚNÍ.....	26
5 EVAKUACE	27
5.1 DĚLENÍ EVAKUACE.....	27

5.2	EVAKUAČNÍ ZAVAZADLO	28
5.3	ŘÍZENÍ EVAKUACE.....	29
6	UKRYTÍ.....	30
7	NOUZOVÉ PŘEŽITÍ	32
7.1	NOUZOVÉ UBYTOVÁNÍ	32
7.2	NOUZOVÉ ZÁSOBOVÁNÍ POTRAVINAMI.....	32
7.3	NOUZOVÉ ZÁSOBOVÁNÍ PITNOU VODOU	33
7.4	NOUZOVÉ ZÁKLADNÍ SLUŽBY.....	33
7.5	NOUZOVÉ DODÁVKY ENERGIÍ.....	33
7.6	HUMANITÁRNÍ POMOC	33
8	INDIVIDUÁLNÍ OCHRANA	34
9	DÍLČÍ ZÁVĚR	35
II	PRAKTICKÁ ČÁST	36
10	KRAJ VYSOČINA.....	37
11	MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI, KTERÉ MOHOU NASTAT V KRAJI VYSOČINA.....	39
11.1	ŽIVELNÍ POHROMY	39
11.2	POŽÁRY.....	39
11.3	DOPRAVNÍ NEHODY.....	39
11.4	ÚNIK NEBEZPEČNÝCH LÁTEK	40
12	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	41
13	ZHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	62
14	NÁVRHY A DOPORUČENÍ KE ZVÝŠENÍ PŘIPRAVENOSTI OBYVATELSTVA NA MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A EVAKUACI.....	63
	ZÁVĚR	64
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	66
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	70
	SEZNAM OBRÁZKŮ	71
	SEZNAM GRAFŮ	72
	SEZNAM PŘÍLOH	73

ÚVOD

Téměř denně můžeme sledovat v televizi, slyšet v rádiu nebo vidět na internetu různá neštěstí, při kterých dochází k úmrtí či ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí. Je proto velmi důležité vědět, jak se v takových situacích zachovat a být na ně připraven. Obyvatelé České republiky si často neuvědomují, že je kdykoliv takové mimořádné události mohou potkat, a proto se o problematiku připravenosti na mimořádné události a evakuaci moc nezajímají. Z těchto důvodů jsem si dané téma bakalářské práce vybrala. Právě připravenost na mimořádné události či krizové situace může častokrát hrát hlavní roli v záchraně života, zdraví nebo majetku.

Bakalářská práce je rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část je zaměřena na vymezení základních pojmů týkajících se problematiky připravenosti obyvatelstva na mimořádné situace a evakuaci, dělení mimořádných událostí, jednotlivé příklady mimořádných událostí, dále pak na jednotlivá opatření ochrany obyvatelstva, jako je varování, vyzoomění, evakuace, ukrytí, nouzové přežití a individuální ochrana.

Praktická část bakalářské práce je zaměřena na Kraj Vysočina. Hned v úvodu je charakteristika Kraje Vysočina. Další kapitola obsahuje mimořádné události, které mohou nastat v Kraji Vysočina. Dále jsou zde rozebrány jednotlivé otázky z dotazníkového šetření a je k nim vytvořen graf. Předposlední kapitola praktické části obsahuje zhodnocení dotazníkového šetření. Poslední kapitola se věnuje návrhům a doporučením ke zvýšení připravenosti obyvatelstva na mimořádné události a evakuaci v Kraji Vysočina.

Cíle

Hlavním cílem této bakalářské práce je zhodnotit současný stav připravenosti obyvatelstva Kraje Vysočina na mimořádné události a evakuaci a na základě zjištěných informací navrhnout možnosti pro zlepšení současného stavu.

Pro splnění hlavního cíle byl určen dílčí cíl, a to provést vyhodnocení dotazníkového šetření.

Metody

V teoretické části bakalářské práce je využita metoda literární rešerše. V práci jsou použity tištěné i internetové zdroje.

V praktické části je při charakteristice Kraje Vysočina použita metoda popisu. Dále je zde použita metoda dotazníkového šetření. Dotazník je vytvořený na internetové stránce Survio

a byl pomocí internetu rozeslán lidem v Kraji Vysočina. Z výsledků dotazníkového šetření jsou vytvořeny grafy, které jsou zde jednotlivě zhodnoceny.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

V této úvodní kapitole bakalářské práce jsou vymezeny základní pojmy, které souvisí s připraveností obyvatelstva na mimořádné události a evakuaci. Pro účely této práce je důležité jejich objasnění.

1.1 Hrozba

Jakýkoliv jev (osoba, událost, aktivita), který může způsobit škody na zájmech a hodnotách chráněné státem a ohrozit bezpečnost. Při posuzování hrozby záleží především na tom, jak velká hrozba je a jakou dokáže způsobit škodu. (Fiala a Vilásek, 2010)

Rozlišujeme hrozby úmyslné a náhodné. Úmyslné hrozby jsou hrozby, které byly dopředu naplánovány (hacking, sabotáž). Náhodné hrozby jsou hrozby, které se staly zcela náhodně (lidská chyba, selhání techniky, přírodní jevy). (Čermák, © 2022)

1.2 Riziko

Riziko nám představuje možnost, že s danou pravděpodobností vznikne nežádoucí událost, která je způsobená mimořádnou událostí („dále jen MU“) v určitém místě. Riziko je tedy míra vzniku škodlivých následků a je vždy odvozené z určité hrozby. Pomocí analýzy rizik můžeme posoudit míru vzniku škodlivých následků. (Doležel et al., 2014)

Mezi hlavní charakteristiky rizika patří především jeho velikost, dopad, míra únosnosti, pravděpodobnost vzniku a působení, míra ovlivnitelnosti, předvídatelnost. (Rizika, © 2016)

1.3 Mimořádná událost

Událost, která je doprovázena škodlivými silami a jevy, vyvolanými činností člověka, přírodou. Mohou to být také havárie. Všechny tyto mimořádné události ohrožují život, zdraví, životní prostředí a majetek. Je potřeba během nich i po nich provést záchranné a likvidační práce. (Hradil et al., 2018)

Záchranné práce představují činnosti, při kterých dochází k odvrácení či snížení bezprostředního působení rizik, za které může MU.

Likvidační práce představují činnosti, při kterých dochází k odstranění následků, které způsobila MU. (Hradil et al., 2018)

1.4 Krizová situace

Za krizovou situací je brána MU, narušení kritické infrastruktury, či jiné nebezpečí, při kterých se vyhláší stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu. (Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013)

Jedná se o mimořádnou situaci, při které je v ohrožení svrchovanost a územní celistvost státu, chod hospodářství, demokratické základy, systém státní správy a samosprávy, zdraví a životy obyvatelstva o velkém počtu, majetek, životní prostředí, kulturní statky nebo plnění mezinárodních závazků. Ohrožení takovou MU nelze odvrátit a její následky se nedají odstranit běžnou činností složek integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“). (Pojmy a definice krizového řízení, © 2021)

1.5 Ochrana obyvatelstva

Pojem ochrana obyvatelstva představuje plnění úkolů civilní ochrany, které mají vést k zajištění života, zdraví a majetku, a to zejména varování před nebezpečím, evakuaci na bezpečné místo, ukrytí a nouzové přežití ohroženého obyvatelstva. (Hradil et al., 2018)

Dále se dá tento pojem vysvětlit jako souhrn činností a úkolů příslušných orgánů veřejné správy, občanů, právnických a podnikajících fyzických osob vedoucí k zajištění ochrany života, zdraví, majetku a životního prostředí.

1.6 Evakuace

Evakuace představuje rychlé přemístění osob, zvířat a věcí z objektu či místa, ve kterém hrozí nebo již vznikla MU a ohrožuje tak obyvatelstvo na jejich životech.

Evakuaci lze popsat také jako souhrn opatření, která vedou k zajištění přemístění osob, zvířat a věcí z místa ohrožení do bezpečného prostoru, ve kterém lze možno zajistit náhradní ubytování a stravování. (Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013)

1.7 Integrovaný záchranný systém

Je to koordinovaný systém složek IZS při přípravě na vznik mimořádných událostí a při provádění záchranných a likvidačních prací. Mezi základní složky IZS spadá Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen „HZS, ČR“), jednotky požární ochrany (dále jen „JPO“), které jsou zařazeny do plošného pokrytí kraje JPO, Policie ČR a zdravotnická záchranná služba. (Kavan, 2015) Ostatní složky IZS zahrnují vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, orgány ochrany veřejného zdraví, zařízení civilní obrany, neziskové

organizace a sdružení občanů, obecní policie, orgány ochrany veřejného zdraví. (Žijeme v záplavovém území, 2015)

1.8 Opatření týkající se mimořádných událostí

Jsou to prostředky, které mají za úkol odvrátit, zmírnit anebo odstranit následky MU a mají také dopomoci k návratu do původního stavu. (Hradil et al., 2018)

1.9 Prevence

Pojem prevence představuje opatření, která mají zabránit vzniku škodlivého jevu nebo situace.

Můžeme rozlišovat prevenci aktivní nebo pasivní. Aktivní prevence se snaží o to, aby hrozba nenastala a zásah tak nebyl nutný. Pasivní prevence probíhá po nastání hrozby, kdy se koná snaha o omezení vzniku dalších škod. (Fiala a Vilášek, 2010)

1.10 Stav nebezpečí

Stav nebezpečí se vyhláší v případě ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí a nelze tato ohrožení odvrátit normální činností složek IZS, orgánů krajů a obcí, správních úřadů, subjektů kritické infrastruktury. Je vyhlášován hejtmanem kraje, buď pro celý kraj nebo jeho část, po dobu maximálně 30 dnů. (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, 2015)

1.11 Nouzový stav

Nouzový stav se vyhláší, jestliže jsou životy, zdraví, majetkové hodnoty, vnitřní pořádek a bezpečnost v ohrožení, a to například kvůli živelním pohromám, průmyslovým či ekologickým haváriím, nehodám. Je vyhlášován vládou ČR a platí pro celý stát nebo část území po dobu maximálně 30 dnů. (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, 2015)

1.12 Stav ohrožení státu

Stav ohrožení státu se vyhláší pro celý stát nebo určité území Parlamentem ČR na návrh vlády z důvodu ohrožení svrchovanosti nebo územní celistvosti státu. Tento stav nemá omezenou dobu trvání. (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, 2015)

1.13 Válečný stav

Válečný stav se vyhláší, jestliže je ČR napadena, nebo při potřebě plnit mezinárodní smluvní závazky, které se týkají společné obrany proti napadení. Vyhláší ho Parlament ČR, a to pro celý stát. Tento stav také nemá omezenou dobu trvání. (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, 2015)

2 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

Podle příčiny vzniku můžeme MU rozdělit na naturogenní a antropogenní. (Štětina, 2014)

2.1 Naturogenní mimořádné události

Naturogenní MU jsou MU, které jsou způsobené přírodními vlivy a jejich vznik nebyl zapříčiněn, ani nějak ovlivněn činností člověka. Dělíme je na:

- abiotické (způsobené neživou přírodou),
- biotické (způsobené živou přírodou). (Štětina, 2014)

2.1.1 Povodně

Povodně dělíme na přirozené a zvláštní. Přirozené povodně vznikají zvýšenou hladinou vody (např. táním sněhu, při bouřkách, dlouhotrvajícími dešti). Zvláštní povodně vznikají poruchou na vodním díle nebo kvůli nouzovému řešení, kdy se musí vypustit voda z nádrže.

Před povodněmi se lze chránit různými preventivními opatřeními, a to regulací výstavby v oblastech, které jsou ohrožené, stavbou retenčních nádrží nebo protipovodňových hrází. (Fiala a Vilášek, 2010)

Stupně povodňové aktivity (dále jen „SPA“) se vyhláší při hrozbě vzniku povodně nebo při již vzniklé povodni. SPA vyjadřují, jak velké nebezpečí povodeň představuje. Rozlišujeme tři stupně:

- I. **Stav bdělosti** – vyhláší se, hrozí-li nebezpečí vzniku povodně.
- II. **Stav pohotovosti** – vyhláší se, jestliže se nebezpečí vzniku povodně změnilo v povodeň.
- III. **Stav ohrožení** – vyhláší se v případě, když povodeň může způsobit škody většího rozsahu a ohrozit tak životy, zdraví a majetek. (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení pro pedagogické pracovníky, 2019)

2.1.2 Zemětřesení

Zemětřesení se projevuje náhlým a rychlým třesavým pohybem zemské kůry, který je způsobený pohybem zemských desek. (Gustin, 2013) Pro naše území není vážnou hrozbou, jelikož se zde moc nevyskytuje. Velikost zemětřesení lze určit pomocí RichtEROVY stupnice. (Fiala a Vilášek, 2010)

Jedinou možnou ochranou před zemětřesením je budovat stavby odolné těmto otřesům a organizovat preventivní nácviky pro obyvatelstvo, aby vědělo, co mají dělat a bylo na takovou situaci lépe připraveno. (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení pro pedagogické pracovníky, 2019)

2.1.3 Sesuv půdy

Sesuv půdy je označení určitého pohybu zeminy, hornin nebo suti, který směřuje dolů ze svahu. Může být způsoben zemětřesením, dlouhotrvajícími dešti nebo půdní erozí, které způsobí nestabilitu svahu. Stabilitu svahu může také ovlivnit lidská činnost např. těžba, odlesňování nebo zavlažování. (Landslide, © 2022)

Sesuvy můžeme dělit podle rychlosti na:

- **Pomalé sesuvy** – pohybují se rychlostí několik cm za rok, nezpůsobují větší škody.
- **Středně rychlé sesuvy** – pohybují se rychlostí několik metrů za hodinu nebo den.
- **Rychlé sesuvy** – pohybují se rychlostí několik kilometrů za hodinu, jsou příliš rychlé a nezbývá žádný čas na záchranu.

Nejlepší ochrannou jsou různá preventivní opatření: výstavba stěn, pilotů, vysazení vhodných rostlin, zachycení a odvedení vody na povrchu. (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení pro pedagogické pracovníky, 2019)

2.1.4 Epidemie

Epidemie je označení pro hromadný výskyt nakažlivého onemocnění, který se vyskytuje v určité oblasti a je časově omezen. Opatřeními proti zabránění šíření epidemického onemocnění jsou především správné dodržování hygieny, informovanost obyvatelstva, vyhlášení karantény, používání prostředků individuální ochrany (dále jen „PIO“), dezinfikování předmětů. (Fiala a Vilášek, 2010)

2.1.5 Pandemie

Pandemie se od epidemie rozlišuje tím, že výskyt nakažlivého onemocnění není omezen prostorem ani časem. Pandemie tedy vzniká tak, když se epidemie roznese do okolních států a kontinentů. (Pandemie vs epidemie, © 2022)

Při boji s pandemií je důležité zjistit, jak se virus šíří a zabránit tak rozšiřování infekce, dodržovat základní hygienické návyky (mýt si ruce mýdlem a používat dezinfekci),

dodržovat rozestupy a vyhnout se tak blízkému kontaktu s lidmi na veřejnosti, používat respirátory, roušky a další PIO, dezinfikovat veškeré povrchy, se kterými se přichází denně do kontaktu. (Are You Ready?, 2020)

2.2 Antropogenní mimořádné události

Antropogenní MU jsou způsobené činností člověka a dělíme je na:

- technogenní (provozní havárie, havárie v infrastruktuře),
- sociogenní (sociální, ekonomické, společenské, vojenské krize),
- agrogenní (MU spojené se zemědělstvím a půdou). (Štětina, 2014)

2.2.1 Požár

Požár je nekontrolované, nežádoucí a rychle se šířící hoření. Vzniká především úmyslnou či neúmyslnou činností člověka nebo z nedbalosti. Neúmyslně může začít hořet kvůli vadné elektroinstalaci, nedopalku cigarety či špatné manipulaci s ohněm. Nemusí ale tomu tak být vždy, může začít hořet i důsledkem přírodní MU, havárie, dopravní nehody atd. Pro předejití požáru je důležité dodržovat veškerá protipožární opatření, u staveb i zařízení. (Fiala a Vilášek, 2010)

2.2.2 Terorismus

Terorismus je druh násilí, které je organizované a je cílené proti civilním osobám, aby teroristé dosáhli svých cílů (politických, náboženských). Teroristům jde především o vyvolání strachu a ohrožení velkého počtu lidí. Jejich postupy jsou vysoce nebezpečné a hrubé. V boji proti terorismu se vytvářejí strategické dokumenty, ale je těžké je udržet aktuální tak, aby byly nápomocné, jelikož teroristé stále vymýšlí něco nového. (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení pro pedagogické pracovníky, 2019)

2.2.3 Havárie s únikem nebezpečných látek

Havárie s únikem nebezpečných látek je taková havárie, kdy se nebezpečná látka dostane mimo objekt či zařízení, ve kterém se používá, vyrábí, skladuje, přepravuje a může tak dojít k ohrožení života a zdraví lidí, zvířat a životního prostředí nebo ke škodám na majetku.

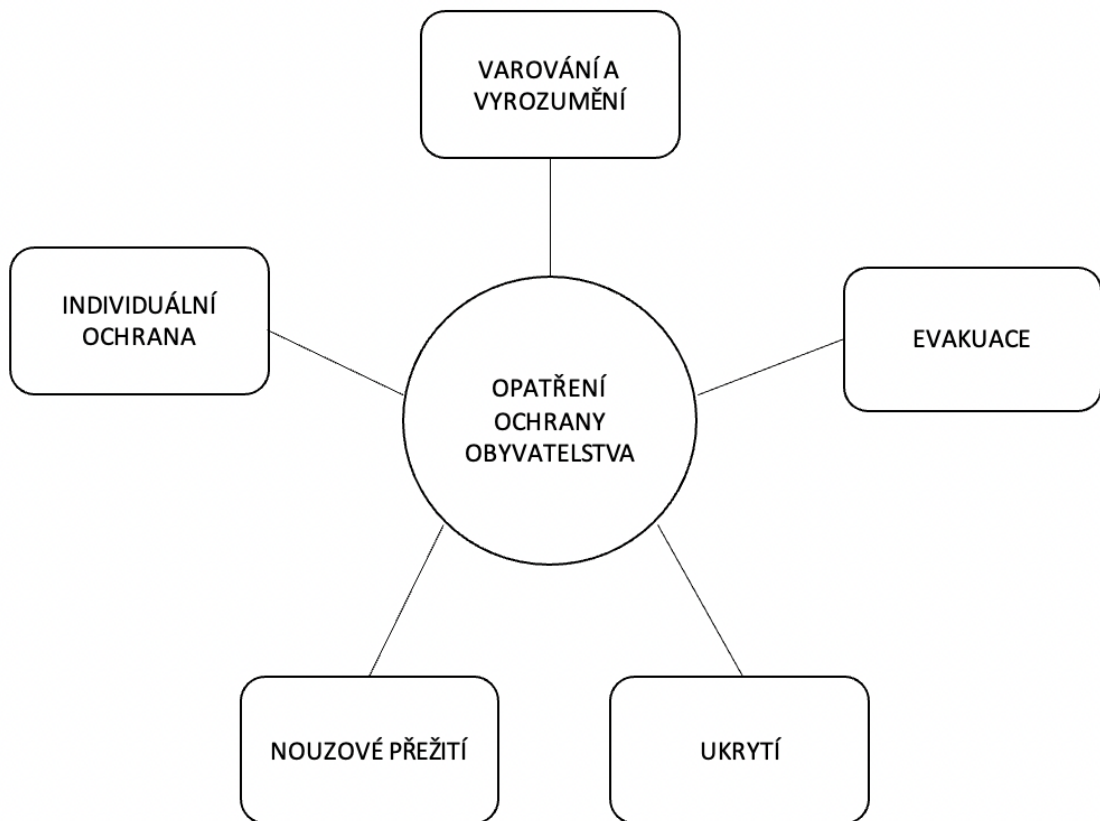
K takovéto havárii může dojít například následkem teroristických útoků, neopatrnosti člověka nebo přírodními vlivy.

Vždy, když se přepravují nebezpečné látky, tak je silniční nebo železniční prostředek označen oranžovou tabulkou, která obsahuje informace o nebezpečné látce. Tabulka je rozdělena na půlky, v dolní části je uvedeno identifikační číslo látky (UN-kód) a v horní části je uvedeno číslo nebezpečí (Kemlerův kód). UN-kód se skládá ze čtyř čísel, která identifikují, o kterou látku se jedná. Kemlerův kód se skládá ze dvou až tří čísel, které mohou být doplněny znakem „X“. Jednotlivá čísla představují vlastnosti látek:

- 0 – bez významu,
- 1 – výbušná látka,
- 2 – plynná látka,
- 3 – hořlavá kapalina,
- 4 – hořlavá plynná látka,
- 5 – látka, která podporuje hoření,
- 6 – jedovatá látka,
- 7 – radioaktivní látka,
- 8 – žíravá látka,
- 9 – nebezpečí samovolné reakce,
- X – označení látky, která nebezpečně reaguje s vodou. (Nebezpečné chemické látky, © 2021)

3 OPATŘENÍ OCHRANY OBYVATELSTVA

Mezi základní opatření ochrany obyvatelstva spadají především: varování a vyrozumění, evakuace, ukrytí, nouzové přežití a individuální ochrana. (Fiala a Vilášek, 2010)

Obrázek 1 - Schéma opatření ochrany obyvatelstva (Zdroj: vlastní)

Opatření ochrany obyvatelstva se zaměřují především na ochranu života a zdraví obyvatelstva a jeho majetku. Opatření se zabezpečují na základě analýzy území ČR a také podle toho, které MU u nás mohou nastat. Hlavní úlohou těchto opatření je snížení rizik a následků MU a určují postupy a činnosti při odstraňování následků MU. (Seidl, Tomek a Vičar, 2014)

4 VAROVÁNÍ, VYROZUMĚNÍ A TÍSŇOVÉ INFORMOVÁNÍ

Hrozí-li vznik MU nebo MU již vznikla, je zapotřebí realizovat varování ohroženého obyvatelstva a s ním spojené tísňové informování, kde hraje hlavní roli jejich včasnost a správnost. Správné a včasné provedení těchto opatření vede k minimalizaci dopadů MU a k ochraně obyvatelstva. Dále je také potřeba zabezpečit vyrozumění složek IZS a jejich příslušníků. (Fiala a Vilášek, 2010)

V České republice je od roku 1991 provozován Jednotný systém varování a vyrozumění (dále jen „JSVV“), který je tvořen koncovými prvky varování a vyrozumění, centry pro vyrozumění a soustavami pro dálkové a místní vyrozumění. (Varování obyvatelstva v České republice, © 2021)

4.1 Varování a tísňové informování obyvatelstva

Varování obyvatelstva lze definovat jako soubor organizačních a technických opatření, které zajišťují včasné upozornění obyvatelstva na hrozící nebo existující MU orgány veřejné správy. (Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013)

Varování obyvatelstva se skládá z varovného signálu a tísňového informování. V případě hrozby nebo již vzniku MU je obyvatelstvo varováno varovným signálem „Všeobecná výstraha“. (Fiala a Vilášek, 2010) Ihned po zaznění varovného signálu následuje předání tísňové informace, která obsahuje informace o velikosti a rozsahu vzniklých a hrozících nebezpečí a o nutnosti provedení opatření k ochraně zdraví, života a majetku. (Martínek, 2013)

4.2 Koncové prvky varování

Koncové prvky varování (dále jen „KPV“) jsou zařízení, která pomocí zvukových signálů zajišťují varování obyvatelstva pomocí varovného signálu a tísňového informování. (Fiala a Vilášek, 2010)

KPV dělíme na:

- rotační sirény,
- elektronické sirény,
- místní informační systém s vlastnostmi elektronických sirén.

Rotační sirény se mohou ovládat dálkově nebo je možno je spustit tlačítky místního ovládání. Jejich hlavní nevýhodou je, že neumožňují předání verbální informace a také jejich závislost na dodávce elektrického proudu. (Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013)

Obrázek 2 - Rotační siréna (Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013)

Elektronické sirény jsou schopny kromě zvukového varovného signálu předat i verbální informace. Na rozdíl od rotačních sirén fungují, i když se dodávka elektrické energie přerušuje, protože v sobě obsahují zabudovaný akumulátor. (Štětina, 2014)

Obrázek 3 - Elektronická siréna (Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013)

Místní informační systémy jsou schopny obstarat varovné signály, tak i verbální informace. Je vhodné je umístit do oblastí s nízkým počtem obyvatelstva na velké ploše. Místní informační systémy jsou ideální v zajišťování běžné komunikace orgánů samosprávy a obyvatelstva, díky svému plošně rozprostřenému zvuku. (Štětina, 2014)

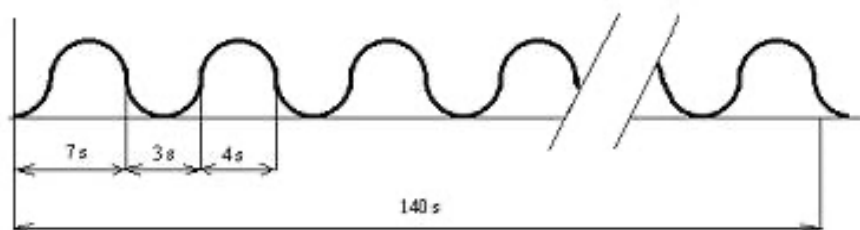
Obrázek 4 - Místní rozhlas (ústředna) (Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013)

4.3 Signály používané JSVV

Na našem území se používají tyto tři signály:

- všeobecná výstraha,
- požární poplach,
- zkouška sirén. (Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013)

„Všeobecná výstraha“ je jediný varovný signál v ČR. Tento signál se vyznačuje kolísavým tónem sirény, který trvá 140 s, kdy první sepnutí trvá 7 s a pak je motor sirény opakovaně zapínán (4s) a vypínán (3s). Může být zopakován celkem třikrát v třiminutových intervalech. Po skončení tohoto signálu následuje zaznění mluvené tísňové informace. (Varování obyvatelstva v České republice, © 2021)

Obrázek 5 - Schéma průběhu všeobecné výstrahy u rotační sirény (Varování obyvatelstva v České republice, © 2021)

Tento signál může být po skončení doplněn o verbální informaci, která má upřesnit druh daného ohrožení. Jsou to cca 20 ti sekundová slovní sdělení, která jsou vždy na začátku a na konci doplněna zvukem gongu. (Linhart, Martínek a kol., 2006)

Rozlišujeme tyto druhy verbálních informací:

- **Verbální informace č. 1**

„Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén. Právě proběhla zkouška sirén. Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén.“

- **Verbální informace č. 2**

„Všeobecná výstraha, všeobecná výstraha, všeobecná výstraha. Sledujte vysílání českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Všeobecná výstraha, všeobecná výstraha, všeobecná výstraha.“

- **Verbální informace č. 3**

„Nebezpečí zátopové vlny, nebezpečí zátopové vlny. Ohrožení zátopovou vlnou. Sledujte vysílání českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Nebezpečí zátopové vlny, nebezpečí zátopové vlny.“

- **Verbální informace č. 4**

„Chemická havárie, chemická havárie, chemická havárie. Ohrožení únikem škodlivin. Sledujte vysílání českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Chemická havárie, chemická havárie, chemická havárie.“

- **Verbální informace č. 5**

„Radiální havárie, radiální havárie, radiální havárie. Ohrožení únikem radioaktivních látek. Sledujte vysílání českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Radiální havárie, radiální havárie, radiální havárie.“

- **Verbální informace č. 6**

„Konec poplachu, konec poplachu, konec poplachu. Sledujte vysílání českého rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Konec poplachu, konec poplachu, konec poplachu.“

- **Verbální informace č. 7**

„Požární poplach, požární poplach, požární poplach. Svolání hasičů, svolání hasičů. Byl vyhlášen požární poplach, požární poplach.“

- **Verbální informace č. 8 až 12**

Záloha pro potřeby HZS kraje.

- **Verbální informace č. 13**

„Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén. Za několik minut proběhne zkouška sirén. Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén.“

- **Verbální informace č. 14**

„Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén. Za několik minut proběhne zkouška sirén. Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén.“ (anglicky)

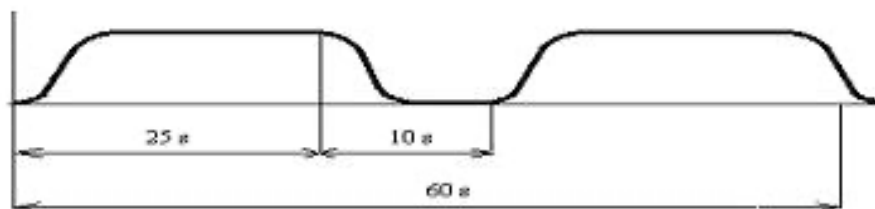
- **Verbální informace č. 15**

„Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén. Za několik minut proběhne zkouška sirén. Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén.“ (německy)

- **Verbální informace č. 16**

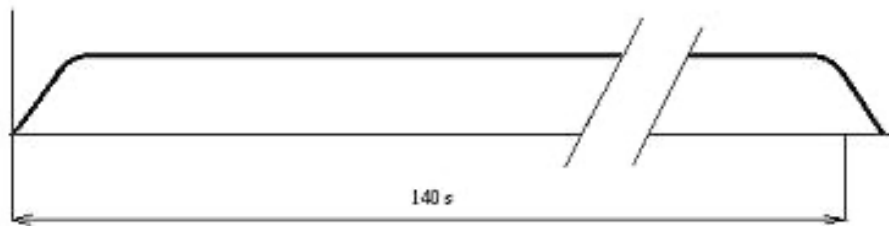
„Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén. Za několik minut proběhne zkouška sirén. Zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén.“ (rusky) (Linhart, Martínek a kol., 2006)

Signál „Požární poplach“ je určený ke svolání jednotek požární ochrany. Signál trvá 60 sekund, přičemž je motor rotační sirény 25 sekund zapnutý a 10 sekund vypnutý, a pak zase na 25 sekund zapnutý. (Martínek, 2013)

Obrázek 6 - Schéma průběhu signálu požární poplach u rotační sirény (Varování obyvatelstva v České republice, © 2021)

Signál „Zkouška sirén“ probíhá vždy první středu v měsíci, a to na celém území ČR ve 12:00. Nepřerušovaný tón trvá celkem 140 sekund. (Varování obyvatelstva v České republice, © 2021)

Obrázek 7 - Schéma průběhu signálu zkouška sirén u rotační sirény (Varování obyvatelstva v České republice, © 2021)

4.4 Vyrozumění

Po varování a tísňovém informování musí být provedeno i vyrozumění orgánů IZS, orgánů územní samosprávy, státní správy a právnických a podnikajících fyzických osob o hrozbě nebo již vzniku MU. Vyrozumění je prováděno za účelem co nejrychlejšího uvědomění osob, které mají za úkol řídit a provádět preventivní opatření a opatření vedoucí k odstraňování následků MU. (Hradil et al., 2018)

4.5 Komunikační prostředky pro vyrozumění

Pro vyrozumění lze využít různých komunikačních prostředků např.:

- rádiové spojení,
- elektronickou poštu,
- telefonní spojení v pevné síti nebo v sítích mobilních operátorů,
- datové přenosy. (Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013)

5 EVAKUACE

Jak již bylo objasněno v pojmech v první kapitole, evakuace je souhrn opatření zabezpečujících přesun osob, zvířat a věcných prostředků z prostoru hrozícího nebezpečí na bezpečné místo. Evakuace se dá považovat za jedno z nejúčinnějších opatření ochrany obyvatelstva. Provádí se v době, kdy MU nebo krizová situace (dále jen „KS“) hrozí nebo je teprve na začátku vzniku. (Štětina, 2014)

5.1 Dělení evakuace

Evakuaci je možno dělit podle různých aspektů, a to podle způsobu provedení na:

- **Evakuaci samovolnou** – je to neřízená evakuace, kdy ohrožené obyvatelstvo opouští ohrožený prostor se záměrem zajistit si náhradní ubytování, odpovědné orgány pouze udržují kontrolu a dohlíží na průběh evakuace.
- **Evakuaci řízenou** – při této evakuaci je obyvatelstvo řízeno odpovědnými orgány, evakuovaní se mohou přemístit buď pěšky nebo vlastním či zajištěným dopravním prostředkem.

Podle rozsahu provedení na:

- **Evakuaci objektovou** – objektová evakuace se týká obyvatelstva jedné nebo více obytných budov anebo jiných budov např. administrativních, správních, technologických provozů.
- **Evakuaci plošnou** – tato evakuace je zaměřena na obyvatelstvo městské či vesnické části nebo celku nebo také většího území.

Podle doby trvání na:

- **Evakuaci krátkodobou** – u této evakuace není potřeba, aby bylo obyvatelstvo evakuováno na dlouhou dobu, není pro ně zabezpečeno náhradní ubytování.
- **Evakuaci dlouhodobou** – je to dlouhodobá evakuace (více než 24 hodin), při které je potřeba zajistit nouzové ubytování a také zajistit organizaci nouzového přežití obyvatelstva. (Seidl, Tomek a Vičar, 2014)

5.2 Evakuační zavazadlo

Evakuační zavazadlo se připravuje za účelem rychlého opuštění obydlí při dlouhodobé evakuaci, vznikla-li MU nebo byla-li nařízena evakuace. Jako evakuační zavazadlo se může použít např. cestovní taška, kufr nebo batoh. Zavazadlo by mělo být označeno štítkem se jménem a adresou bydliště. (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení pro pedagogické pracovníky, 2019)

Při evakuaci může mít každá osoba pouze jedno zavazadlo, zavazadlo dětí může vážit maximálně 10 kg a zavazadlo dospělých může vážit maximálně 25 kg. (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, 2015)

Evakuační zavazadlo by mělo obsahovat:

- **Jídlo, pití, nádobí**

Jídlo by mělo být trvanlivé a dobře zabalené. Množství by mělo být pro osobu na 2-3 dny. Dále pitná voda. V případě domácího mazlíčka zajistit jídlo i pro něj. Z nádobí jen to nejdůležitější: příbor, hrnek/miska, otvírák na konzervy.

- **Léky, hygiena**

Neměly by zde určitě chybět léky, které se pravidelně užívají a základní hygienické pomůcky, dále zdravotní pomůcky (brýle). Mohou zde být i vitamíny či běžné doplňky stravy.

- **Cennosti, dokumenty**

Do této skupiny patří rodný list, občanský průkaz, kartička zdravotní pojišťovny, cestovní pas, peníze v hotovosti, platební karta a další důležité dokumenty (stavební spoření, pojistné smlouvy atd.).

- **Oblečení, vybavení pro přespání**

Oblečení by mělo obsahovat příslušné oblečení, náhradní spodní prádlo. Náhradní obuv. Věci pro přespání jsou spací pytel a karimatka.

- **Přístroje, nástroje, zábava**

Zde je nejdůležitější mobilní telefon spolu s nabíječkou a FM rádio s nabíječkou či bateriemi. Dále potřebné věci jako např. zavírací nůž, šití, svítilna, tužky a papíry. Pod pojmem zábava se myslí hračky pro děti, knihy nebo společenské hry. (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, 2015)

5.3 Řízení evakuace

O řízení evakuace se starají tyto orgány: pracovní skupina krizového štábu, evakuační středisko a přijímací středisko.

Pracovní skupina krizového štábu má na starosti řízení průběhu evakuace, z míst shromažďování obstarává přepravu evakuovaného obyvatelstva do přijímacích středisek a dále pak do konečných míst přemístění. Stará se o řízení nouzového zásobování, součinnost evakuačních středisek a přijímacích zařízení, spolupracuje s orgány veřejné správy a také se zdravotnickými a humanitárními organizacemi. Dále se stará o zabezpečení dopravních prostředků, dokumentuje celý průběh evakuace. (Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013)

Evakuační středisko představuje místo, které se nachází mimo evakuační zónu a stará se o přesunutí evakuovaných osob z místa ohrožení. Bývá označeno znakem civilní obrany. Vede evidenci o příjmu evakuovaných osob. Rozděluje evakuované osoby do přijímacích středisek. Poskytuje první pomoc a podává informace skupině krizového štábu o průběhu evakuace. Zajišťuje přespání a poskytuje jídlo pro evakuované osoby i personál, které se budou ve středisku nacházet déle než 12 hodin. (Evakuační středisko, © 2014)

V příjmovém území se nachází přijímací středisko, zařízení, které se stará o evidenci a přerozdělování do dílčích konečných míst nouzového ubytování. Podává obyvatelstvu informace o místě nouzového ubytování a stravování. Poskytuje také první pomoc. (Evakuace, © 2021)

6 UKRYTÍ

Ochrana obyvatelstva ukrytím se provádí při některým MU nebo KS, ať už vojenského či nevojenského charakteru. Při KS vojenského charakteru se využívají úkryty improvizované nebo stálé. Při MU nebo KS nevojenského charakteru se využívá ukrytí, kdy se využijí přirozené ochranné vlastnosti budov. Toto improvizované ukrytí se využívá v době míru při MU nebo při haváriích s únikem nebezpečných látek či radioaktivních látek. (Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013)

Improvizovaný úkryt

Za improvizovaný úkryt se považuje předem zvolený prostor, který se nachází v účelných částech bytů, obytných domů nebo ve výrobních a provozních objektech. Tento prostor si upravují právnické nebo fyzické osoby samy z jejich vlastních finančních a materiálních zdrojů. (Fiala a Vilášek, 2010)

Improvizované úkryty jsou budovány k ochraně obyvatelstva v případě nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Improvizovaný úkryt vybudovaný v suterénu nebo sklepě je ideální pro ochranu před pronikavou radiací nebo při leteckých útocích s využitím konvenčních zbraní. Při úniku nebezpečných látek je nejlepší se ukrýt ve vyšších patrech budovy, pokud možno na druhé straně k místu vzniku nehody. (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení pro pedagogické pracovníky, 2019)

Stálý úkryt

Stále úkryty jsou trvalé ochranné prostory, nacházející se v podzemních částí staveb nebo to jsou stavby samostatně stojící. Dělíme je na stálé tlakově odolné, tlakově neodolné úkryty a ochranné systémy podzemních dopravních staveb.

Stálé tlakově odolné úkryty jsou určeny k ochraně obyvatelstva proti účinkům zbraní hromadného ničení (dále jen „ZHN“) a to konkrétně proti světelnému a tepelnému záření, radiaci, kontaminaci radioaktivním prachem a proti tlakovým účinkům ZHN.

Stálé tlakově neodolné úkryty jsou určeny také k ochraně obyvatelstva proti účinkům světelného a tepelného záření, radiace, kontaminace prachem a částečně proti tlakovým účinkům ZHN, a to ve stavu ohrožení státu a válečného stavu. (Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013)

Ochrannými systémy podzemních dopravních staveb jsou myšleny stavby metra nebo Strahovský tunel. Tyto stavby jsou brány jako dvouúčelové stavby a jsou určeny k ochraně

obyvatelstva proti účinkům MU, ZHN v případě stavu ohrožení státu nebo válečného stavu.
(Linhart, Martínek a kol., 2006)

7 NOUZOVÉ PŘEŽITÍ

Dalším důležitým opatřením ochrany obyvatelstva je nouzové přežití, které se zajišťuje zejména pro evakuované obyvatelstvo. Může být určeno i obyvatelstvu, které se nachází na zasaženém území MU nebo KS a nejsou zde podmínky vhodné k jeho přežití. (Hradil et al., 2018)

Do opatření nouzového přežití spadá:

- nouzové ubytování,
- nouzové zásobování potravinami,
- nouzové zdroje pitné vody,
- nouzové zásobování pitnou vodou,
- nouzové základní služby,
- nouzové dodávky energií,
- humanitární pomoc. (Martínek, 2013)

Tato opatření budou zabezpečována trvale po celou dobu, kdy to bude situace vyžadovat, aby bylo zajištěno zdraví, životy a životní potřeby obyvatelstva. Opatření budou ukončena teprve, až se postižené obyvatelstvo navrátí do svých obydlí, případně bude přesídleno do nových obydlí. (Hradil et al., 2018)

7.1 Nouzové ubytování

Nouzové ubytování bude obyvatelstvu poskytováno ve vhodných objektech, které by měly být připojeny na zdroj pitné vody a vybaveny prostory pro úpravu jídel a dostatkem sociálních zařízení. K těmto účelům se nejčastěji využívají školy, koleje, tělocvičny. Mohou to být také soukromá zařízení jako ubytovny, hotely, kempy atd. Seznam vhodných objektů k nouzovému přežití obyvatelstva zpracovává Hasičský záchranný sbor (dále jen „HZS“) kraje. (Martínek, 2013)

7.2 Nouzové zásobování potravinami

Nouzové zásobování základními potravinami je zajišťováno obchody nebo sklady s potravinami. Stravování je zajištěno pomocí stravovacích zařízení, mobilních stravovacích zařízení nebo výdejen stravy. (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, 2015)

7.3 Nouzové zásobování pitnou vodou

Je důležité obstarat nouzové zásobování pitnou vodou pro zasažené obyvatelstvo, které zajišťují provozovatelé vodárenských zařízení. Při tomto nouzovém zásobování se dodržují tato pravidla: první dva dny má osoba na den 5 litrů, třetí a další dny má osoba na den 10 až 15 litrů. (Adamec, 2012)

7.4 Nouzové základní služby

Jedná se o zajištění služeb v těchto odvětvích: pohřební služby, hygienické služby, prádelny a čistírny, opravárenské služby, technické služby, sociální služby, zdravotnické služby, veterinární služby, dopravní služby atd. (Martínek, 2013)

7.5 Nouzové dodávky energií

Zabezpečení nouzových dodávek energií se týká tepla, plynu a elektrické energie. Je potřeba je zabezpečit především pro zdravotnická a sociální zařízení a pro objekty, ve kterých jsou nouzově ubytovány osoby. (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, 2015)

7.6 Humanitární pomoc

Humanitární pomoc je poskytována v několika oblastech, a to jako materiální pomoc, finanční pomoc, poradenská pomoc anebo psychologická pomoc a je zcela bezplatná. Jejím hlavním cílem je zlepšit podmínky pro život zasaženému obyvatelstvu a zmírnit bolest způsobenou následky MU a KS. (Linhart, Martínek a kol., 2006)

8 INDIVIDUÁLNÍ OCHRANA

Před účinky nebezpečných látek se lze chránit pomocí PIO. Tyto prostředky jsou určeny k ochraně dýchacích cest a povrchu těla.

Druhy PIO:

- Dětské ochranné vaky – určeny pro děti do 1,5 roku.
- Dětské ochranné kazajky – určeny pro děti ve věku 1,5 až 6 let.
- Dětské ochranné masky – určeny pro děti ve věku 1,5 až 18 let.
- Ochranné masky.
- Ochranné oděvy. (Fiala a Vilášek, 2010)

V případě, nejsou-li k dispozici PIO, je třeba využít improvizované ochranné prostředky, které budou sloužit k ochraně dýchacích cest a povrchu těla. Při využití těchto prostředků je důležité, aby byl povrch těla zcela zakrytý a všechny ochranné prostředky správně utěsněny. Pro dosažení vyšší ochrany lze kombinovat více ochranných prostředků nebo oděvy vrstvit na sebe.

K ochraně hlavy lze využít čepici nebo šátek společně s kapucí nebo ochrannou přilbou. K ochraně obličeje a očí je vhodné využít brýle, které jsou uzavřené (plavecké, lyžařské) a navlhčený froté ručník nebo kus flanelu, který se upevní pomocí převázáním šátku či šály kolem obličeje. Pro ochránění rukou je vhodné použít pryžové rukavice, případně igelitové sáčky. Při ochraně nohou je nejlepší použít pryžové holínky nebo vysoké kožené boty. Na zbytek těla je nejlepší si obléct dlouhý zimní kabát, bundu nebo kombinézu. (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, 2015)

9 DÍLČÍ ZÁVĚR

Obyvatelstvo si často neuvědomuje, jaká rizika mu mohou hrozit. Mimořádné události mohou vzniknout kdekoliv a kdykoliv. Mohou to být především povodně, požáry, vichřice, dopravní nehody atd. Panika především vzniká kvůli neznalosti obyvatelstva, které neví, co v takových situacích dělat. Proto je velmi důležité znát alespoň základy týkající se připravenosti obyvatelstva na mimořádné události a evakuaci. A to především umět rozeznat jednotlivé signály, které se na území ČR používají. Mít představu o tom, jak probíhá evakuace, a vědět, co vše si sbalit do evakuačního zavazadla. V případě vzniku jaderné či chemické havárie je důležité znát, jaké improvizované ochranné prostředky si lze připravit svépomocí.

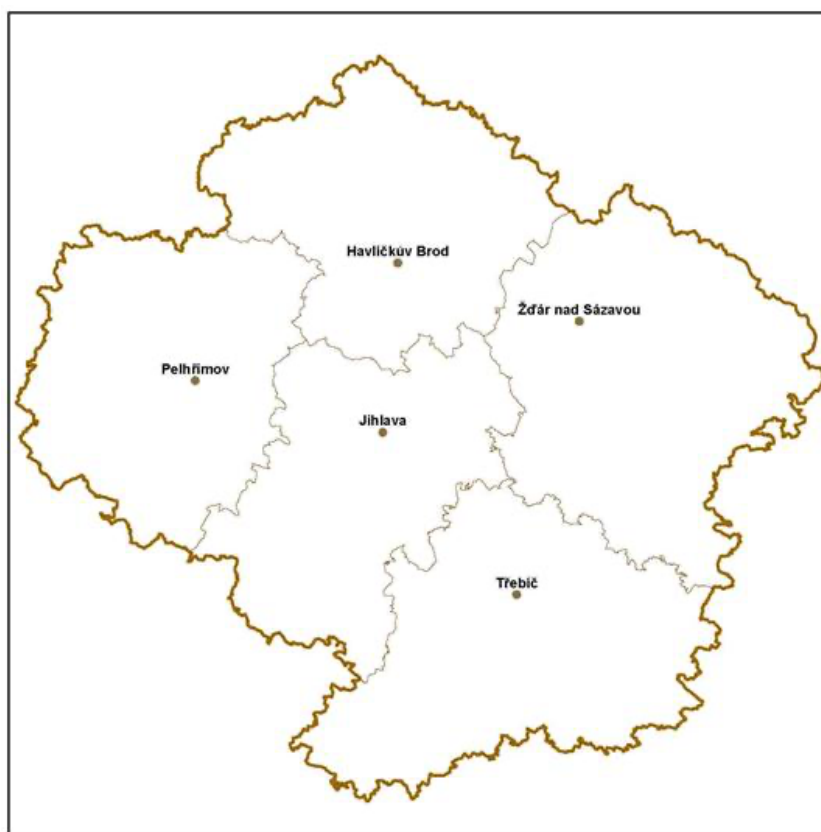
II. PRAKTICKÁ ČÁST

10 KRAJ VYSOČINA

Kraj Vysočina se nachází ve středu České republiky. Sousedí s Jihomoravským, Pardubickým, Středočeským a Jihočeským krajem. (Charakteristika kraje, 2022)

Rozloha kraje je skoro 6 800 km² a jeho území je převážně členité a je z velké části tvořeno pahorkatinami Českomoravské vrchoviny. Nejvyšším bodem je vrchol Javořice s 837 m n. m. Krajem protékají řeky Sázava, Svratka a Jihlava. (O kraji – Vysočina, © 2021) Jsou zde dvě chráněné krajinné oblasti, a to CHKO Železné hory a CHKO Žďárské vrchy.

Člení se na 5 okresů, okres Jihlava, Žďár nad Sázavou, Třebíč, Havlíčkův Brod a Pelhřimov. (Charakteristika kraje, 2022)

Obrázek 8 - Kraj Vysočina (Hranice okresů s popisem měst, © 2021)

Dále je tvořen 15 správními obvody obcí s rozšířenou působností (dále jen „ORP“) a 26 obvody pověřených obecních úřadů. Do ORP spadá Žďár nad Sázavou, Havlíčkův Brod, Jihlava, Pelhřimov, Třebíč, Pacov, Telč, Světlá nad Sázavou, Chotěboř, Humpolec, Nové Město na Moravě, Bystřice nad Perštejnem, Náměšť nad Oslavou, Moravské Budějovice a Velké Meziříčí. (Obec s rozšířenou působností, © 2021) Celkový počet obcí Kraje Vysočina je 704 z toho je 35 měst.

Počet obyvatel je téměř 509 tisíc (k 1. lednu 2021). Krajským městem je Jihlava. Jihlava je nejstarší horní město, které je známé především díky těžbě stříbra.

Nachází se zde také památky, které jsou zařazeny do světového kulturního dědictví UNESCO. Jsou to kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře u Žďáru nad Sázavou, historické centrum Telče a židovské město a bazilika sv. Prokopa v Třebíči. (Charakteristika kraje, 2022)

11 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI, KTERÉ MOHOU NASTAT V KRAJI VYSOČINA

V této kapitole jsou vypsány nejpravděpodobnější MU, které mohou na území Kraje Vysočina nastat.

11.1 Živelní pohromy

Na území Kraje Vysočina hrozí riziko vzniku povodní. Může se jednat o povodně přirozené, které jsou způsobeny převážně kvůli dešťovým srážkám, ale také i o povodně zvláštní, které bývají způsobené poruchou vodního díla.

Dále zde hrozí riziko vzniku vichřice nebo orkánu, které mohou způsobit komplikace v dopravě, pády stromů a s tím spojené poškození vedení. V minulosti Vysočinu zasáhl například orkán Sabine.

Dalším možným ohrožením může být kůrovec, se kterým posledních pár let bojují lesy Vysočiny. Právě kvůli kůrovci se již vykácela spousta ploch.

11.2 Požáry

Území Kraje Vysočina je tvořeno přibližně 30% lesy, a proto hrozí velká pravděpodobnost vzniku požárů právě v lesích. Další významné riziko vzniku požárů hrozí v domácnostech, konkrétně v obytných domech a dopravě. Požáry vznikají nejvíce kvůli nedbalosti lidí nebo technickým závadám. V roce 2020 bylo hlášeno celkem 972 požárů, z čehož 509 tvořila právě nedbalost a 246 technické závady. (Statistická ročenka Kraje Vysočina, 2021)

K nejrozsáhlejšímu požáru v minulosti patří požár vepřína z roku 2012, který vznikl na Havlíčkobrodsku v obci Borek, kdy zasahovalo 9 jednotek profesionálních a dobrovolných hasičů a uhořelo zde 1400 vepřů. (Rozsáhlý požár vepřína, © 2021) Téhož roku vznikl další rozsáhlý požár, tentokrát rekreačního stavení v Borovnici. Boj s ohněm svádělo 11 jednotek profesionálních a dobrovolných hasičů společně s 9 cisternovými stříkačkami. (Rozsáhlý požár rekreačního stavení, © 2021)

11.3 Dopravní nehody

Krajem Vysočina vede nejfrekventovanější dálnice D1 spojující Prahu a Brno, a proto je velká pravděpodobnost, že velké množství nehod se odehraje právě zde. Dopravní nehody

vznikají především kvůli nesprávnému způsobu jízdy, lesní zvěři nebo nepřiměřené rychlosti.

K největším nehodám na dálnici D1 patří hromadná nehoda z roku 2008, kdy kvůli nepříznivému počasí v husté vánici bouralo celkem 231 aut. (Kořínek, © 2022)

11.4 Únik nebezpečných látek

V Kraji Vysočina se nachází Jaderná elektrárna Dukovany, která může představovat nebezpečí úniku radioaktivních látek nebo výbuchu jaderného reaktoru. K úniku nebezpečných látek může dojít také při jejich silniční či železniční přepravě. Nejčastěji se na území ČR přepravuje benzín, nafta a propan. Proto zde hrozí největší riziko úniku právě těchto látek. K dalšímu úniku nebezpečných látek může dojít z objektů průmyslové výroby, které nakládají s nebezpečnými chemickými látkami. Na území Kraje Vysočina se nacházejí objekty s velkým množstvím nebezpečných látek, které spadají do skupiny A nebo objekty s větším množstvím látek, které se řadí do skupiny B. Mezi tyto objekty patří např. společnost BOSH DIESEL, ACO Industries nebo JIPOCAR Logistic. (Objekty s nebezpečnými látkami, © 2022)

12 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Pro splnění hlavního cíle bakalářské práce byla použita metoda dotazníkového šetření, jejímž cílem bylo zjistit, jaký je současný stav připravenosti obyvatelstva Kraje Vysočina na MU a evakuaci.

Dotazník byl zcela anonymní a byl rozeslán v elektronické podobě obyvatelstvu Kraje Vysočina. Skládá se celkem z 20 otázek. Obsahuje 14 uzavřených otázek, kdy mají dotazovaní na výběr většinou ze tří odpovědí a 6 otevřených otázek, kde mají dotazovaní napsat odpověď svými slovy. Dotazník celkem vyplnilo 120 respondentů.

Následující část této kapitoly obsahuje rozbor jednotlivých otázek a jejich odpovědí.

Otázka č. 1: Jakého jste pohlaví?

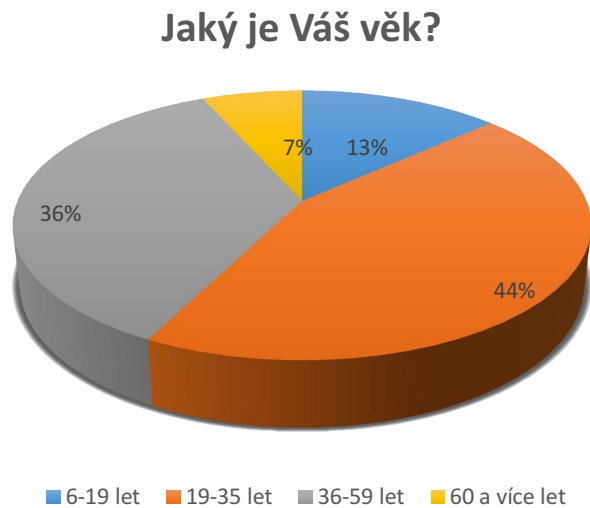
První otázka zjišťovala pohlaví respondentů. Dotazník vyplnilo z celkových 120 dotazovaných 87 žen a 33 mužů. Poměr žen a mužů nebyl vůbec vyrovnaný, ženy značně převládaly.

Graf 1 - Otázka č. 1 [vlastní zpracování]

Otázka č. 2: Jaký je Váš věk?

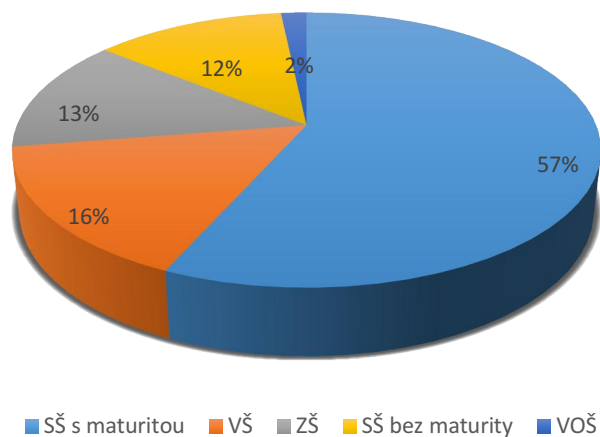
Druhá otázka zjišťovala věk respondentů. Nejpočetnější skupina respondentů je ve věku 19-35 let a je tvořena 53 dotazovanými. Druhou nejpočetnější skupinou jsou respondenti ve věku 36-59 let a tvoří ji 43 dotazovaných. Respondentů ve věku 6-19 let je 16 a respondentů ve věku 60 a více let je 8.

Graf 2 - Otázka č. 2 [vlastní zpracování]

Otázka č. 3: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

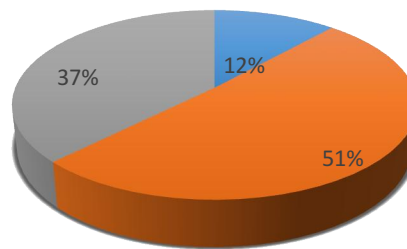
Třetí otázka zjišťovala nejvyšší dosažené vzdělání respondentů a zjistila, že nejvíce dotazujících má středoškolské vzdělání s maturitní zkouškou a je jich 68. Dotazovaných s vysokoškolským vzděláním je 19 a se základním vzděláním 16. Obyvatel se středním vzděláním bez maturitní zkoušky je 15 a 2 mají vyšší odborné vzdělání.

Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Graf 3 – Otázka č. 3 [vlastní zpracování]

Otázka č. 4: Víte, co pojem mimořádná událost znamená?

Tato otázka měla za úkol zjistit, jestli dokáže obyvatelstvo správně určit, co pojem MU představuje. Správně se to podařilo 61 dotazovaným, kteří zvolili možnost, že MU je škodlivé působení sil a jevů, které jsou vyvolány činností člověka nebo přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a je potřeba provést záchranné a likvidační práce. Odpověď, že je to událost, kdy dojde k narušení kritické infrastruktury nebo hrozí-li jiné nebezpečí, při kterých se vyhláší stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu, zvolilo 45 dotazovaných. Tato odpověď byla definice pojmu KS. A definici pojmu hrozba zvolilo 14 dotazovaných, kteří odpověděli, že MU je jakýkoliv jev (osoba, událost, aktivita), který může způsobit škody na zájmech a hodnotách chráněné státem a ohrozit bezpečnost.

Víte, co pojem mimořádná událost znamená?

- Jakýkoliv jev (osoba, událost, aktivita), který může způsobit škody na zájmech a hodnotách chráněné státem a ohrozit bezpečnost.
- Škodlivé působení sil a jevů, které jsou vyvolány činností člověka nebo přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a je potřeba provést záchranné a likvidační práce.
- Událost, kdy dojde k narušení kritické infrastruktury nebo hrozí-li jiné nebezpečí, při kterých se vyhláší stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu.

Graf 4 – Otázka č. 4 [vlastní zpracování]

Otázka č. 5: Kolik máme stupňů povodňové aktivity (SPA) a jak je nazýváme?

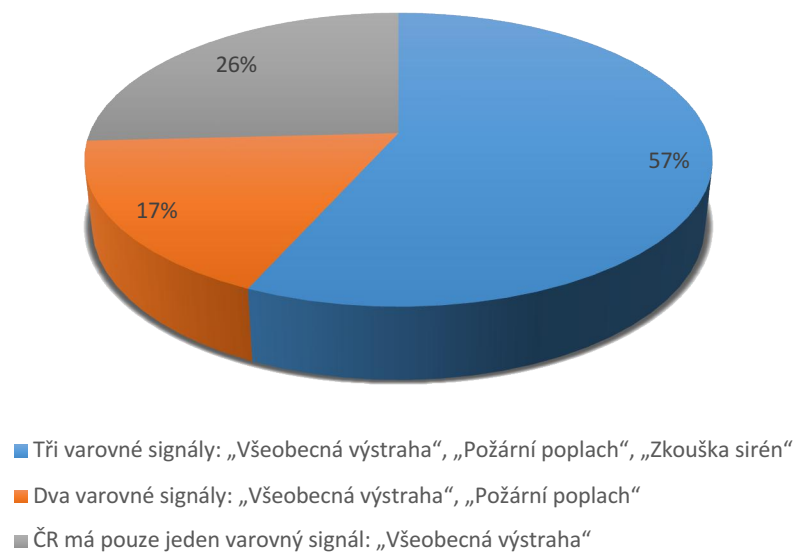
Tato otázka měla za úkol zjistit, zda obyvatelstvo Kraje Vysočina ví, jak se stupně povodňové aktivity nazývají a kolik jich máme. Na tuto otázku zvládlo správně odpovědět 78 respondentů, kteří určili, že máme 3 stupně: stav bdělosti, pohotovosti a ohrožení. Odpověď 3 stupně: stav bdělosti, pohotovosti a nebezpečí zvolilo 27 respondentů. Zde byl chyták u výměny stavu ohrožení za stav nebezpečí. Odpověď 4 stupně: stav bdělosti, pohotovosti, ohrožení a extrémní povodeň zvolilo 15 respondentů.

Kolik máme stupňů povodňové aktivity (SPA) a jak je nazýváme?

Graf 5 - Otázka č. 5 [vlastní zpracování]

Otázka č. 6: Kolik a jaké máme varovné signály na území ČR?

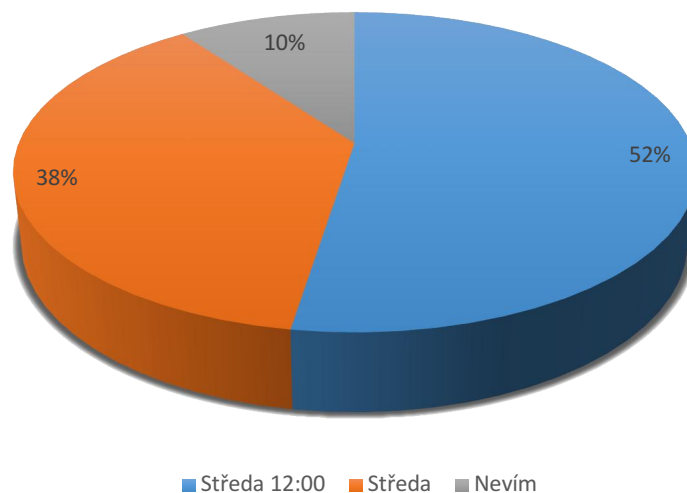
Zde jsem si chtěla obyvatelstvo Kraje Vysočina vyzkoušet, zda se nad touto otázkou dokážou správně zamyslet. Ptala jsem se na počet a názvy varovných signálů pro ČR. Správná odpověď zněla, že ČR má pouze jeden varovný signál: „Všeobecná výstraha“ a zvolilo ji pouze 31 dotazovaných. Odpověď dva varovné signály: „Všeobecná výstraha“, „Požární poplach“ zvolilo 21 dotazovaných a zbylých 68 respondentů se nechalo nachytat a zvolilo tři varovné signály: „Všeobecná výstraha“, „Požární poplach“, „Zkouška sirén“.

Kolik a jaké máme varovné signály na území ČR?

Graf 6 - Otázka č. 6 [vlastní zpracování]

Otázka č. 7: Víte, jaký den a hodinu signál „Zkouška sirén“ probíhá?

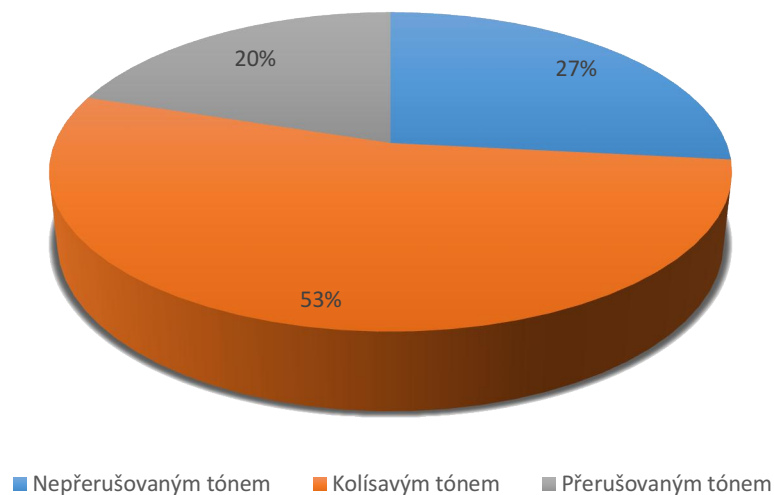
„Zkouška sirén“ probíhá každou první středu v měsíci ve 12 hodin. Před zazněním signálu a těsně po něm dochází k oznámení, že proběhne/proběhla zkouška sirén. Zajímalo mě, kolik obyvatel Vysočiny toto oznámení a signál vůbec vnímá. Tato otázka byla otevřená a dotazovaní měli napsat svoji odpověď sami. Správně odpovědělo 63 dotazovaných, kteří napsali den i hodinu. To, že signál probíhá ve středu, vědělo 45 dotazovaných, ale již nevěděli, v kolik hodin. Překvapilo mě, že 12 dotazovaných vůbec neví, jaký den nebo hodinu tento signál probíhá. Myslím si, že je to jedna ze základních informací, kterou by obyvatelstvo mělo znát. Důvodem by ale třeba mohlo být, že sirénu vůbec neslyší, což by byl velký problém.

Víte, jaký den a hodinu signál „Zkouška sirén“ probíhá?

Graf 7 - Otázka č. 7 [vlastní zpracování]

Otázka č. 8: Víte, jakým tónem se signál „Všeobecná výstraha“ vyznačuje?

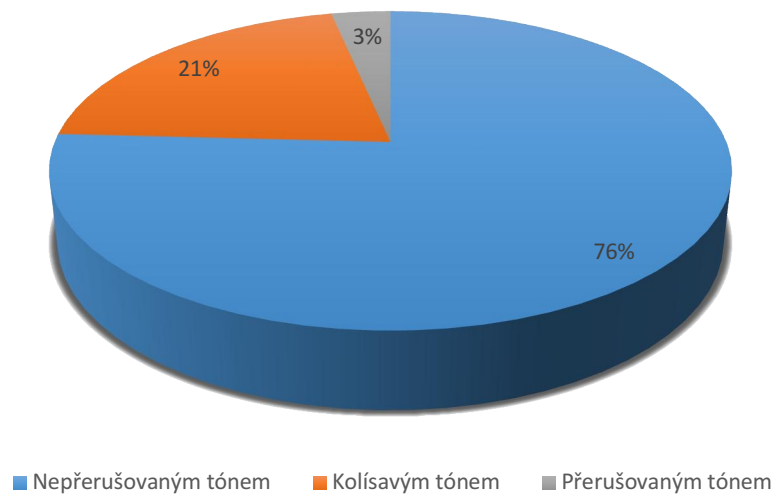
Tato otázka měla za úkol zjistit, zda obyvatelstvo Kraje Vysočina ví, jakým tónem se signál „Všeobecná výstraha“ vyznačuje. Správně na tuto otázku odpovědělo 64 obyvatel, což je téměř polovina. Zbýlých 56 obyvatel by daný signál nepoznalo. Důvodem může být především to, že se v jejich okolí nestala žádná mimořádná událost a tón signálu „Všeobecná výstraha“ tak nikdy neslyšeli. Nepřerušovaný tón zvolilo 32 obyvatel. Přerušovaný tón zvolilo 24 obyvatel. Myslím si, že znát tento signál je velmi důležité, jelikož se v ČR, používá jako jediný k tomu, aby varoval obyvatelstvo na hrozící či již vzniklou MU.

Víte, jakým tónem se signál „Všeobecná výstraha“ vyznačuje?

Graf 8 - Otázka č. 8 [vlastní zpracování]

Otázka č. 9: Víte, jakým tónem se signál „Zkouška sirén“ vyznačuje?

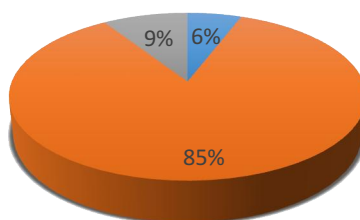
Otázka týkající se tónu signálu „Zkouška sirén“ měla již větší úspěšnost. Může to být hlavně z důvodu toho, že tento signál slýcháváme každý měsíc a mnoho z nás si dokáže tón vybavit. Správně tedy odpovědělo 91 obyvatel, kteří určili, že se jedná o nepřerušovaný tón. Zbýlých 25 obyvatel zvolilo kolísavý tón a 4 přerušovaný tón.

Víte, jakým tónem se signál „Zkouška sirén“ vyznačuje?

Graf 9 - Otázka č. 9 [vlastní zpracování]

Otázka č. 10: Co uděláte, když uslyšíte varovný signál „Všeobecná výstraha“?

Při vyhodnocování této otázky jsem byla pozitivně překvapená. Více jak tři čtvrtiny obyvatel z celkového počtu dotazovaných zvolily správnou odpověď. Vyhledaly by úkryt v nejbližším objektu a pokusily by se zavřít a utěsnit všechny dveře a okna pro případ zamoření při úniku nebezpečných látek a počkaly by na informace z hromadných informačních prostředků, jako je televize, rádio či rozhlas. Dalších 11 obyvatel by také vyhledalo úkryt v nejbližším objektu a pokusilo by se zavřít a utěsnit všechny dveře a okna pro případ zamoření při úniku nebezpečných látek. Ale místo počkání na informace z hromadných informačních prostředků by obyvatelé začali volat na příslušná telefonní čísla, čímž by je mohli obsadit a linky by tak mohly být nedostupné pro občany, kteří je vážně potřebují. Zbýlých 7 obyvatel by zůstalo venku a snažilo by se zjistit, co se děje, což je ta nejhorší možná varianta vzhledem k možnému úniku nebezpečných látek. Vždy je důležité vyhledat bezpečný úkryt.

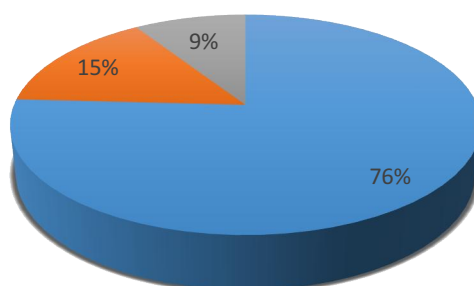
Co uděláte, když uslyšíte varovný signál „Všeobecná výstraha“?

- Zůstanu venku a budu se snažit zjistit, co se děje.
- Vyhledám úkryt v nejbližším objektu a pokusím se zavřít a utěsnit všechny dveře a okna, pro případ zamoření při úniku NL. Počkám na informace z hromadných informačních prostředků (Tv, rádio, rozhlas).
- Vyhledám úkryt v nejbližším objektu a pokusím se zavřít a utěsnit všechny dveře a okna, pro případ zamoření při úniku NL. Začnu telefonovat na příslušná telefonní čísla (112,158 atd.).

Graf 10 - Otázka č. 10 [vlastní zpracování]

Otázka č. 11: Víte, co znamená pojem evakuace?

Účelem této otázky bylo zjistit, zda obyvatelstvo ví, co si pod pojmem evakuace představit. Vyhodnocování této otázky nedopadlo vůbec špatně, 91 dotazovaných odpovědělo správně, že je to souhrn opatření, která zabezpečují přesun osob, zvířat a věcných prostředků z prostoru, kde hrozí nebezpečí, na bezpečné místo. Dalších 18 dotazovaných odpovědělo, že je to souhrn opatření, která zabezpečují ukrytí obyvatelstva ve stálých úkrytech či improvizovaných úkrytech. Zbylých 11 odpovědělo, že je to souhrn opatření, která se skládají z nouzového ubytování, zásobování potravinami a zdrojem pitné vody.

Víte, co znamená pojem evakuace?

- Souhrn opatření, která zabezpečují přesun osob, zvířat a věcných prostředků z prostoru, kde hrozí nebezpečí, na bezpečné místo.
- Souhrn opatření, která zabezpečují ukrytí obyvatelstva ve stálých či improvizovaných úkrytech.
- Souhrn opatření, která se skládají z nouzového ubytování, zásobování potravinami a zdrojem pitné vody.

Graf 11 - Otázka č. 11 [vlastní zpracování]

Otázka č. 12: Pro případ rychlého opuštění obydlí z důvodu mimořádné události nebo krizové situace se připravuje evakuační zavazadlo. Víte, co by takové zavazadlo mělo obsahovat?

Odpověď na tuto otázku byla otevřenou formou a dotazovaní na ní měli odpovědět vlastními slovy. Jejich odpovědi byly různorodé, a proto k této otázce nebyl vytvořen graf. Odpovědi jsem rozdělila do 4 kategorií. První kategorie jsou ti, kteří na tuto otázku dokázali odpovědět nejlépe a dá se tak říct, že by si dokázali sbalit vše potřebné. Druhá kategorie jsou ti, kterým v jejich odpovědích něco chybělo, ale také měli přehled, co by zavazadlo mělo obsahovat. Do třetí kategorie spadají ti, kteří toho napsali velmi málo. Do čtvrté kategorie spadají ti, kteří odpověděli, že neví, co by takové zavazadlo mělo obsahovat.

- **První kategorie**

Dotazovaní v této kategorii měli ve svých odpovědích, že by takové zavazadlo mělo obsahovat **potravinu, vodu, osobní dokumenty a doklady, peníze, oblečení, léky, hygienické potřeby, mobilní telefon, rádio**. Tyto nezbytné věci, které by měly patřit do každého evakuačního zavazadla, by si s sebou vzalo 24 obyvatel.

- **Druhá kategorie**

Do druhé kategorie spadá 66 respondentů. Dotazovaní v této kategorii nevypsali všechny důležité věci, vždy chyběly dvě až tři věci, bez kterých by se neobešli.

Pro příklad uvádím pár odpovědí:

- oblečení, potraviny, voda, hygienické potřeby, osobní doklady, svítidla,
- osobní doklady, peníze, léky, potraviny, voda, mobilní telefon, nůž,
- osobní doklady, lékárnička, voda, potraviny, rádio, oblečení.

- **Třetí kategorie**

Respondenty s odpověďmi, které se mi zdají jako nedostačující, jsem zařadila do třetí kategorie a bylo jich 16. Odpovědi se skládaly většinou ze dvou nebo třech věcí.

Pro příklad uvádím pár odpovědí:

- voda, potraviny, deka,
- osobní doklady, léky,
- osobní doklady, oblečení,

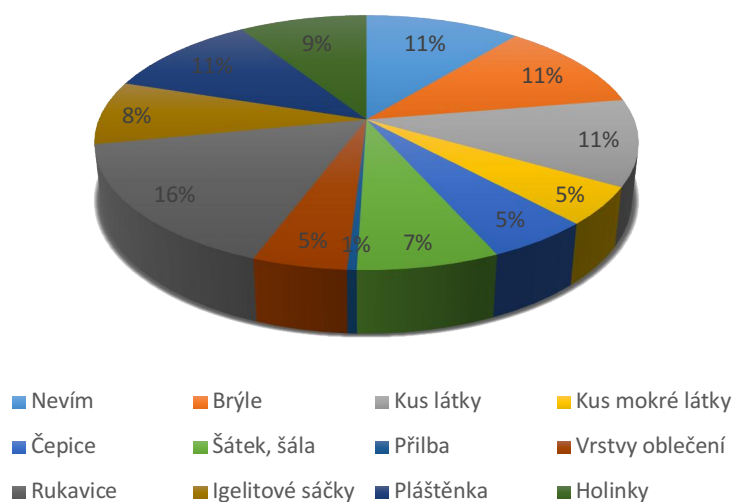
- oblečení, jídlo.
- **Čtvrtá kategorie**

Celkem 14 respondentů neví, co by evakuační zavazadlo mělo obsahovat.

Otázka č. 13: Jaké improvizované ochranné prostředky byste v případě úniku nebezpečných látek použil/a?

Účelem této otázky bylo zjistit, zda obyvatelstvo ví, co lze využít za improvizované ochranné prostředky před únikem nebezpečných látek. Tato otázka byla formou otevřené odpovědi, kdy respondenti měli psát odpověď svými slovy. Více než polovina obyvatel psala, že by využila respirátor a pár obyvatel zmínilo i ochranné masky a ochranné obleky, ale tyto věci spadají do individuálních ochranných prostředků. Těch, co napsali pouze prostředky individuální ochrany bylo 15, a proto je v grafu zařadím do skupiny obyvatel, co odpověděli nevím, jelikož nenapsali žádný prostředek improvizované ochrany. Potápěčské brýle nebo brýle na lyže by využilo 24 obyvatel. Kus látky pro vytvoření roušky by použilo 23 obyvatel. Mokrou látku přes obličej by použilo 10 obyvatel. Čepici na hlavu by si nasadilo pouze 11 obyvatel. Šátek nebo šálu přes hlavu by si dalo 15 dotazovaných. Pouze jeden dotazovaný by využil přilbu. Vrstvit oblečení po celém těle by napadlo 10 dotazovaných. Ať už gumové nebo igelitové rukavice by použilo 34 obyvatel. Ochrana pomocí igelitových sáčků napadla 17 obyvatel. Pláštěnku by využilo 23 obyvatel. Holinky napsalo 19 dotazovaných. Odpovědí nevím bylo celkem 8.

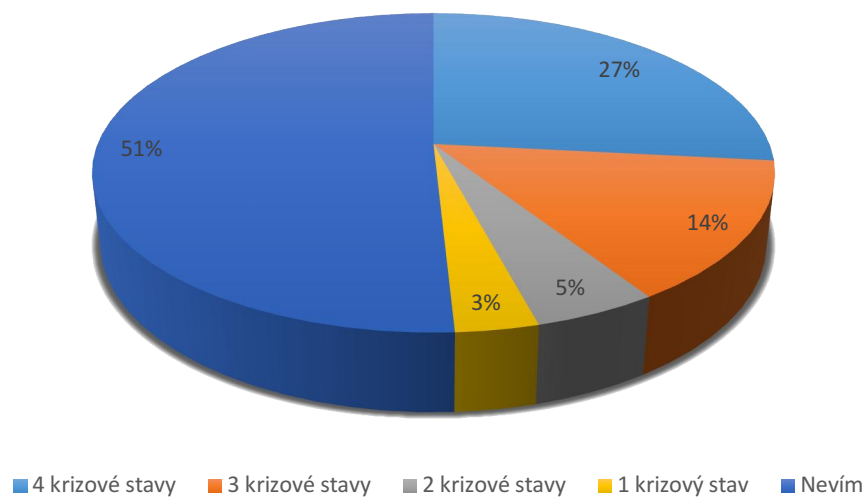
Jaké improvizované ochranné prostředky byste v případě úniku nebezpečných látek použil/a?

Graf 12 - Otázka č. 13 [vlastní zpracování]

Otázka č. 14: Máme čtyři druhy krizových stavů. Dokázali byste je vyjmenovat?

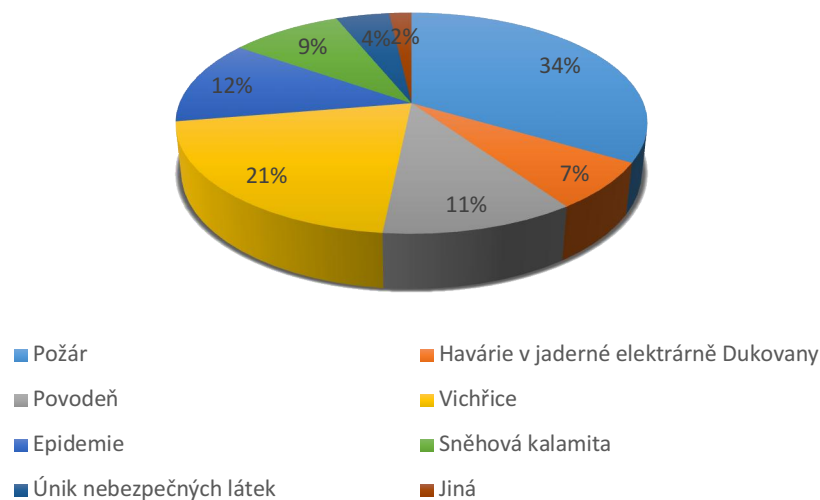
Účelem této otázky bylo zjistit, kolik zná obyvatelstvo krizových stavů. Velmi mě překvapilo, že téměř polovina (61) dotazujících nedokázala vyjmenovat ani jeden krizový stav. Čekala jsem, že většině se hned vybaví nouzový stav, jelikož v nedávné době byl nouzový stav vyhlášen celkem pětkrát, a to v roce 2020 a 2021 kvůli pandemii Covid 19. V letošním roce byl zatím nouzový stav vyhlášen jednou, a to kvůli přívalu uprchlíků z Ukrajiny. Jeden krizový stav znali 4 dotazovaní. Dva krizové stavy znalo 6 dotazovaných. Tři krizové stavy zvládlo vyjmenovat 17 dotazovaných. Všechny čtyři krizové stavy napsalo 32 dotazovaných.

Máme čtyři druhy krizových stavů. Dokázali byste je vyjmenovat?

Graf 13 - Otázka č. 14 [vlastní zpracování]

Otázka č. 15: Jaká mimořádná událost má podle Vás největší pravděpodobnost vzniku ve Vašem okolí?

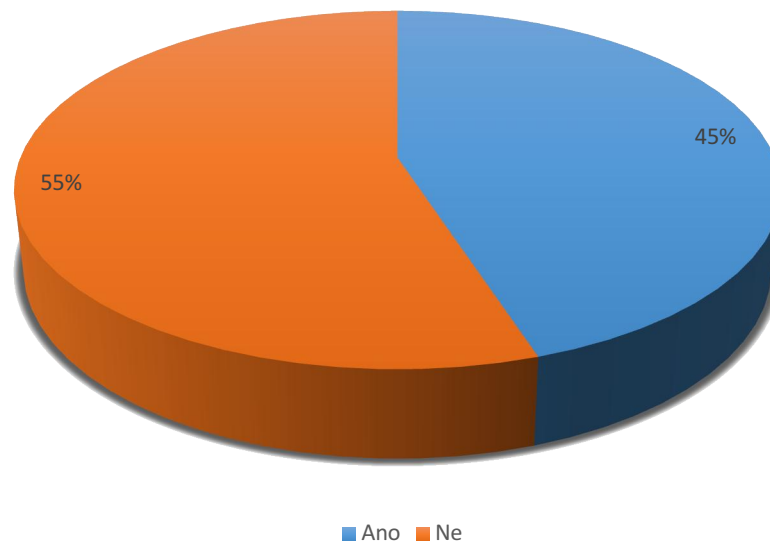
Tato otázka měla za úkol zjistit, jaká mimořádná událost má největší pravděpodobnost vzniku v okolí podle respondenta. Respondenti měli u této otázky možnost zaškrtnutí více odpovědí. Nejvíce obyvatelstvo volilo požár, a to konkrétně 92 respondentů. Na druhém místě se umístila vichřice, kterou volilo 57 respondentů. Na třetím místě se umístila epidemie s 34 hlasy. Na čtvrtém místě se umístila povodeň s 31 hlasy. Na pátém místě se umístila sněhová kalamita s 25 hlasy. Šesté místo obsadila havárie v jaderné elektrárně Dukovany s 19 hlasy. Sedmé místo má únik nebezpečných látek s 12 hlasy. Poslední místo patří odpovědi s možností jiné než zmíněné MU, a tu zvolili 2 respondenti, kteří si myslí, že válka má nejpravděpodobnější možnost vzniku v jejich okolí.

Jaká mimořádná událost má podle Vás největší pravděpodobnost vzniku ve Vašem okolí?

Graf 14 - Otázka č. 15 [vlastní zpracování]

Otázka č. 16: Zažili jste už někdy nějakou mimořádnou událost?

Zde jsem se obyvatelstva Kraje Vysočina ptala na to, zda již někdy zažili nějakou MU. Pandemii Covid 19 z této otázky a otázky č. 17, kde se ptám těch, kteří odpověděli ano, vynechám, jelikož tu jsme zažili všichni. Odpověď ano zvolilo 54 obyvatel a odpověď ne zvolilo 66 obyvatel. V následující otázce rozeberu odpovědi obyvatel, kteří zvolili možnost ano.

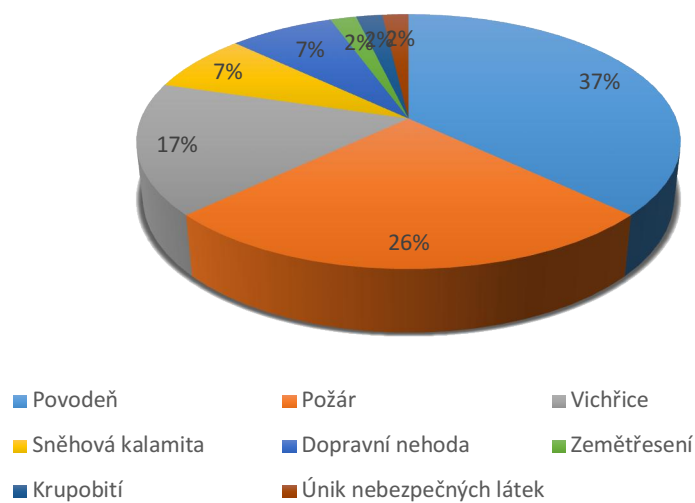
Zažili jste už někdy nějakou mimořádnou událost?

Graf 15 - Otázka č. 16 [vlastní zpracování]

Otázka č. 17: Pokud jste v předešlé otázce odpověděli ano, uveďte jakou.

Otázka č. 17 navazuje na otázku č. 16. Zde rozeberu jednotlivé odpovědi dotazujících, kteří odpověděli, že již zažili nějakou MU. Nejvíce obyvatel zažilo povodeň (20). Druhou nejčastější událostí, kterou obyvatelstvo zažilo, byl požár (14). Vichřici zažilo 9 obyvatel. Sněhovou kalamitu zažili 4 obyvatelé. Dopravní nehodu zažili 4 obyvatelé. Zemětřesení zažil 1 obyvatel. Krupobití zažil 1 obyvatel. Únik nebezpečných látek zažil 1 obyvatel.

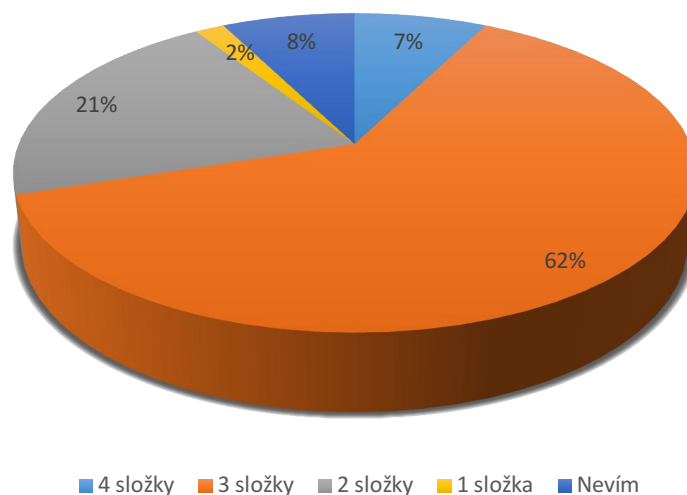
**Pokud jste v předešlé otázce odpověděli ano,
uveďte jakou.**

Graf 16 - Otázka č. 17 [vlastní zpracování]

Otázka č. 18: Dokázali byste vyjmenovat základní složky integrovaného záchranného systému?

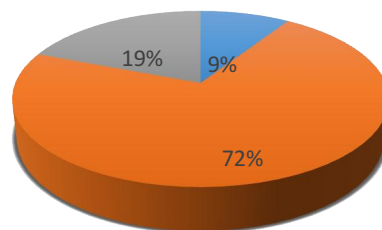
Účelem této otázky bylo zjistit, zda má obyvatelstvo Kraje Vysočina ponětí o tom, jaké máme základní složky IZS. Tato otázka měla otevřenou formu odpovědi a dotazující na ni měli odpovědět vlastními slovy. Vyjmenovat všechny 4 složky se podařilo 9 obyvatelům. Nejvyšší počet odpovědí má skupina obyvatel, která správně vyjmenovala tři základní složky IZS, jedná se o 75 obyvatel. Skoro většina těchto respondentů nezná JPO zařazené do plošného pokrytí kraje. Dvě základní složky IZS se podařilo vyjmenovat 25 dotazovaným a jednu složku 2 dotazovaným. Odpověď neví se zde objevila devětkrát.

Dokázali byste vyjmenovat základní složky integrovaného záchranného systému?

Graf 17 - Otázka č. 18 [vlastní zpracování]

Otázka č. 19: Myslíte si, že jste dostatečně znalí v oblastech týkajících se připravenosti na mimořádné události a evakuaci a věděli byste, jak se v takových situacích zachovat?

Tato otázka měla za úkol zjistit, jak by se sami respondenti ohodnotili, co se týče připravenosti na MU a evakuaci a uvědomili si tak, jak na tom doopravdy jsou. Možnost, že jsou středně znalí a v některých situacích by věděli, jak se zachovat a v některých naopak ne, zvolilo 86 respondentů. Možnost ne, nejsem si jistý/á, jak se v takových situacích zachovat, zvolilo 23 respondentů. Možnost ano, jsem si jistý/á, jak se v takových situacích zachovat, zvolilo 11 respondentů.

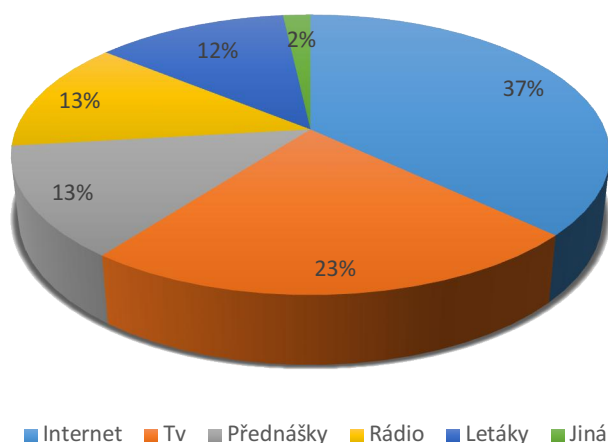
Myslíte si, že jste dostatečně znalí v oblastech týkajících se připravenosti na mimořádné události a evakuaci a věděli byste, jak se v takových situacích zachovat?

- Ano, jsem si jistý/á, jak se v takových situacích zachovat.
- Tak středně, v některých situacích si myslím, že vím, jak se zachovat.
- Ne, nejsem si jistý/á, jak se v takových situacích zachovat.

Graf 18 - Otázka č. 19 [vlastní zpracování]

20. Jaká podoba informování o tom, jak se správně zachovat při mimořádné události a evakuaci a dalších důležitých informací, by Vám vyhovovala nejvíc?

Poslední otázka dotazníku měla zjistit, jaká forma informování o tom, jak se správně zachovat při mimořádných událostech a evakuaci, by dotazujícím vyhovovala nejvíce. Největší úspěšnost měla možnost internet, pro tu hlasovalo 84 obyvatel. Druhá nejúspěšnější možnost byla informování pomocí televize s počtem 53 hlasů. Na třetím místě se umístily dvě formy informování, a to informování formou přednášek a pomocí rádia s počtem 29 hlasů. Na čtvrtém místě se umístila možnost informování pomocí letáků s 28 hlasy. A 4 respondentům by vyhovovala jiná forma informování, a to pomocí místního rozhlasu nebo zavedení povinné literatury a přednášek na školách.

Jaká podoba informování o tom, jak se správně evakuaci a dalších důležitých informací, by Vám vyhovovala nejvíc?

Graf 19 - Otázka č. 20 [vlastní zpracování]

13 ZHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že samo obyvatelstvo se necítí být dostatečně připraveno na MU a evakuaci. Většina zvolila u otázky č. 19 možnost, že jsou středně znalí anebo vůbec. Odpovědělo tak celkem 109 ze 120 dotazovaných.

Za největší nedostatek považují neznalost signálu „Všeobecná výstraha“. Téměř polovina respondentů nevěděla, jakým tónem se daný signál vyznačuje. Myslím si, že je velmi důležité daný tón při jeho zaznění rozpoznat především kvůli tomu, že značí hrozící nebo již vzniklou MU.

Dalším nedostatkem je neznalost věcí, co by mělo obsahovat evakuační zavazadlo. Více jak čtvrtina obyvatel buď vůbec neví, anebo ví velmi málo, co by takové zavazadlo mělo obsahovat.

Dále je důležité zmínit, že převážná část obyvatel by nebyla schopná si vytvořit improvizované ochranné prostředky, aby byla dostatečně chráněná před účinky nebezpečných látek. Respondenti většinou odpovídali dvěma až třemi prostředky, což je nedostačující, nebo zmiňovali prostředky individuální ochrany.

14 NÁVRHY A DOPORUČENÍ KE ZVÝŠENÍ PŘIPRAVENOSTI OBYVATELSTVA NA MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A EVAKUACI

Pro zlepšení současného stavu připravenosti obyvatelstva Kraje Vysočina na MU a evakuaci je možno navrhnout využití sociálních sítí jako je Facebook, Instagram a YouTube. Sociální síť Facebook by mohly využít především města a vesnice a pomocí svých stránek vkládat příspěvky, týkající se právě připravenosti na MU a evakuaci. Na sociální síti Instagram se nachází hodně influencerů (to je osoba veřejně známá na sociálních sítích), kteří by mohli využít svůj vliv a natočit videa a přidávat příspěvky s touto tematikou. Na sociální síti YouTube je také hodně českých influencerů, kteří natáčejí videa a mohli by tak natočit videa s danou problematikou. Tito influenceři mají na děti a dospívající, ale i dospělé velký vliv, většina dětí a dospívajících je bere jako svůj vzor. Navrhuji tedy, aby je základní složky IZS jako je HZS ČR, JPO zařazené do plošného pokrytí kraje, Policie ČR a poskytovatelé zdravotnické záchranné služby nebo nějaká ministerstva oslovily a domluvily se s nimi na spolupráci. Považuji tento návrh za jeden z nejlepších, jelikož největší úspěšnost měl právě internet u otázky č. 20, kde mělo obyvatelstvo zatrnout, jakou možnost informování o tom, jak se správně zachovat při MU a evakuaci, preferují.

Jelikož druhou nejúspěšnější variantou informování byla televize, navrhuji vytvoření krátkých reklamních šotů, týkající se této problematiky. Pro ty, které by reklama zaujala, by mohl být na konci uvedený odkaz na internetovou stránku, kde by se o této problematice mohl divák dozvědět více informací.

Dalším návrhem je, aby města a vesnice začaly pořádat přednášky na toto téma, které by se mohly konat na městském či obecním úřadě nebo ve školních prostorách. Z výsledků dotazníku jsem se dozvěděla, že by o to měli obyvatelé také zájem.

Další možností je zavedení této problematiky do výuky na základních školách, případně i středních školách. Jednalo by se o samostatný předmět, kdy by se žáci naučili, jak se při vzniku nebo již nastalé MU chovat. Dále by se dozvěděli o tom, jak probíhá evakuace a co by mělo obsahovat evakuační zavazadlo.

Posledním návrhem je informování obyvatelstva pomocí letáků a příruček ohledně problematiky, jak se zachovat v případě vzniku MU a evakuace. Letáky a brožury by mohly být distribuovány v čekárnách na poliklinikách či nemocnicích, městských úřadech, knihovnách atd.

ZÁVĚR

Bakalářská práce byla zpracována na téma „Připravenost obyvatelstva na mimořádné události a evakuaci“.

V teoretické části byly definovány základní pojmy spojené s připraveností obyvatelstva na mimořádné události a evakuaci, a to hrozba, riziko, ochrana obyvatelstva, prevence a další. Dále zde bylo rozebráno dělení mimořádných událostí a následně popis konkrétních mimořádných událostí jako například povodeň, zemětřesení, požár atd. Další kapitoly pojednávaly o jednotlivých opatřeních ochrany obyvatelstva. Mezi ta základní opatření spadají varování a vyrozumění, evakuace, ukrytí, nouzové přežití a individuální ochrana. Popsala jsem v nich, co je varování a vyrozumění obyvatelstva, koncové prvky varování a vyrozumění, signály používané na území ČR, dělení evakuace, řízení evakuace, popis a obsah evakuačního zavazadla, improvizované úkryty, stálé úkryty a nouzové ubytování, zásobování potravinami, zdroje pitné vody, zásobování pitnou vodou, základní služby, dodávky energií a humanitární pomoc. V neposlední řadě jsem se věnovala prostředkům individuální a improvizované ochrany.

V úvodu praktické části byla uvedena charakteristika Kraje Vysočina. V další kapitole byly uvedeny mimořádné události, které mohou nastat v Kraji Vysočina. Praktická část byla především zaměřena na zjištění současného stavu připravenosti obyvatelstva na mimořádné události a evakuaci v Kraji Vysočina. Za tímto účelem bylo vytvořeno dotazníkové šetření. Položené otázky byly následně samostatně rozebrány a byly k nim vytvořeny grafy. Předposlední kapitola praktické části obsahovala zhodnocení dotazníkového šetření. Poslední kapitola se věnovala návrhům a doporučením ke zvýšení připravenosti obyvatelstva na mimořádné události a evakuaci v Kraji Vysočina.

Významným poznatkem, zjištěným díky dotazníkovému šetření, je jednoznačně neznalost tónu signálu „Všeobecná výstraha“, kdy ho téměř polovina obyvatel neurčila správně. Dalším poznatkem je skutečnost, že dostatečně by si evakuační zavazadlo zvládlo zabalit pouze 24 obyvatel ze 120 dotazovaných. Z průzkumu dále vyplývá, že většina obyvatel by se nezvládla dostatečně ochránit před únikem nebezpečných látek, protože nevědí, co všechno prostředky improvizované ochrany představují.

Hlavním cílem této práce bylo zhodnotit současný stav připravenosti obyvatelstva na mimořádné události a evakuaci v Kraji Vysočina a na základě zjištěných informací

navrhnout možnosti pro jeho zlepšení. Byl určen také dílčí cíl, a to provést vyhodnocení dotazníkového šetření. Všechny cíle bakalářské práce byly splněny.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ADAMEC, Vilém, 2012. *Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 9788073851187.

Are You Ready?: An In-Depth Guide to Citizen Preparedness, 2020. *Ready* [online]. FEMA [cit. 2021-12-29]. Dostupné z: <https://www.ready.gov/sites/default/files/2021-11/are-you-ready-guide.pdf>

ČERMÁK, Miroslav, © 2022. *Analýza rizik: identifikace hrozeb. Clever And Smart* [online]. [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://www.cleverandsmart.cz/analyza-rizik-identifikace-hrozeb/>

DOLEŽEL, Martin et al., 2014. *Základy ochrany obyvatelstva*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-4268-6.

Evakuace, © 2021. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/rady-obyvatelstvu-ochrana-obyvatelstva-evakuace.aspx>

Evakuační středisko, © 2014. *Vzdělávání členů SH ČMS* [online]. [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://www.vzdelavani-dh.cz/publicCourse?id=61&head=135&subhead=372>

FIALA, Miloš a Josef VILÁŠEK, 2010. *Vybrané kapitoly z ochrany obyvatelstva*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-1856-2.

GUSTIN, Joseph F., 2013. *Disaster & recovery planning: a guide for facility managers*. 6th edition. Lilburn, GA: Fairmont Press, xxii, 519 pages. ISBN 9780881737110.

HRADIL, Jaroslav et al., 2018. *Základy ochrany obyvatelstva v České republice: odborná monografie*. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení. ISBN 978-80-745-4774-4.

Charakteristika kraje, 2022. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2022-03-31]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xj/charakteristika_kraje

KAVAN, Štěpán, 2015. *Ochrana obyvatelstva II*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií. ISBN 9788087472927.

KOŘÍNEK, Ondřej, © 2022. V bílé tmě bouralo 231 aut. *Novinky.cz* [online]. Praha: Borgis [cit. 2022-04-10]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/v-bile-tme-bouralo-231-aut-deset-let-od-nejvetsi-nehody-na-d1-40063576>

KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše, Danuše KRATOCHVÍLOVÁ a Libor FOLWARCZNY, 2013. *Ochrana obyvatelstva*. 2., aktualiz. vyd. v Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-738-5134-7.

Landslide, © 2022. *Society* [online]. National Geographic Society [cit. 2021-12-29]. Dostupné z: <https://www.nationalgeographic.org/encyclopedia/landslide/>

LINHART, Petr, Bohumír MARTÍNEK a kol., 2006. *Ochrana obyvatelstva: Modul E Učební pomůcka pro vzdělávání v oblasti krizového řízení*. Praha: MV-GŘ HZS ČR. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. [cit. 2021-12-29]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/modul-e-ochrana-obyvatelstva-pdf.aspx>

MARTÍNEK, Bohumír, 2013. *Metodický manuál pro přípravu techniků ochrany obyvatelstva*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. ISBN isbn978-80-7385-131-6.

Nebezpečné chemické látky, © 2021. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2021-12-29]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/prostredky-individualni-ochrany-nebezpecne-chemicke-latky.aspx>

O kraji – Vysočina, © 2021. *RIS: Regionální informační servis* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2022-03-31]. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/krajske-ris/kraj-vysocina/regionalni-informace/o-kraji>

Obec s rozšířenou působností, © 2021. *Kraj Vysočina* [online]. Jihlava: Krajský úřad Kraje Vysočina [cit. 2022-04-03]. Dostupné z: https://www.kr-vysocina.cz/obec-s-rozsirenou-pusobnosti/g-23598/id_obrazky=32848&typ_sady=1

Objekty s nebezpečnými látkami, © 2022. *Kraj Vysočina: Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2022-04-19]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/objekty-s-nebezpecnymi-latkami.aspx>

Ochrana obyvatelstva a krizové řízení pro pedagogické pracovníky: modul - J, 2019. Praha: Ministerstvo vnitra. ISBN 978-80-7616-048-4.

Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta, 2015. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-86466-62-0.

Pandemie vs epidemie: Pandemie, © 2022. *Pandemie* [online]. [cit. 2021-12-29]. Dostupné z: <https://www.pandemie.cz/pandemie-vs-epidemie>

Pojmy a definice krizového řízení, © 2021. *Moravskoslezský kraj: Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/krizove-rizeni-a-cnp-ke-stazeni-ff.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>

Prostředky individuální ochrany, © 2021. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/prostredky-individualni-ochrany-prostredky-individualni-ochrany.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

Rizika, © 2016. *Management mania* [online]. [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/rizika>

Rozsáhlý požár rekreačního stavení, © 2021. *Kraj Vysočina: Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/fotogalerie/rozsahly-pozar-veprina-v-obci-borek-na-havlickobrodsku.aspx>

Rozsáhlý požár veprína, © 2021. *Kraj Vysočina: Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/fotogalerie/rozsahly-pozar-veprina-v-obci-borek-na-havlickobrodsku.aspx>

SEIDL, Miloslav, Miroslav TOMEK a Dušan VIČAR. *Evakuácia osôb, zvierat a vecí*. Žilina: Žilinská univerzita v Žilíně, EDIS-vydavateľstvo Žilinskej univerzity, 2014. Vysokoškolské učebnice (Žilinská univerzita). ISBN 978-80-554-0939-9.

Statistická ročenka Kraje Vysočina, 2021. *Český statistický úřad* [online]. Jihlava [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/142333248/33009521.pdf/8fd04058-2911-4518-9085-2e22530184b1?version=1.11>

ŠTĚTINA, Jiří, 2014. *Zdravotnictví a integrovaný záchranný systém při hromadných neštěstích a katastrofách*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4578-7.

Varování obyvatelstva v České republice: Jednotný systém varování a vyrozumění, © 2021. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 2022-02-08]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/varovani-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx>

Žijeme v záplavovém území, 2015. Praha: Člověk v tísni. ISBN 9788087456767.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotky požární ochrany
JSVV	Jednotný systém varování a vyrozumění
KPV	Koncové prvky varování
KS	Krizová situace
MU	Mimořádná událost
ORP	Obce s rozšířenou působností
PIO	Prostředky individuální ochrany
SPA	Stupně povodňové aktivity
ZHN	Zbraně hromadného ničení

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 - Schéma opatření ochrany obyvatelstva (Zdroj: vlastní)	20
Obrázek 2 - Rotační siréna (Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013)	22
Obrázek 3 - Elektronická siréna (Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013)	22
Obrázek 4 - Místní rozhlas (ústředna) (Kratochvílová, Kratochvílová a Folwarczny, 2013)	23
Obrázek 5 - Schéma průběhu všeobecné výstrahy u rotační sirény (Varování obyvatelstva v České republice, © 2021)	23
Obrázek 6 - Schéma průběhu signálu požární poplach u rotační sirény (Varování obyvatelstva v České republice, © 2021)	25
Obrázek 7 - Schéma průběhu signálu zkouška sirén u rotační sirény (Varování obyvatelstva v České republice, © 2021)	26
Obrázek 8 - Kraj Vysočina (Hranice okresů s popisem měst, © 2021).....	37

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 - Otázka č. 1 [vlastní zpracování].....	41
Graf 2 - Otázka č. 2 [vlastní zpracování].....	42
Graf 3 – Otázka č. 3 [vlastní zpracování].....	43
Graf 4 – Otázka č. 4 [vlastní zpracování].....	44
Graf 5 - Otázka č. 5 [vlastní zpracování].....	45
Graf 6 - Otázka č. 6 [vlastní zpracování].....	46
Graf 7 - Otázka č. 7 [vlastní zpracování].....	47
Graf 8 - Otázka č. 8 [vlastní zpracování].....	48
Graf 9 - Otázka č. 9 [vlastní zpracování].....	49
Graf 10 - Otázka č. 10 [vlastní zpracování].....	50
Graf 11 - Otázka č. 11 [vlastní zpracování].....	51
Graf 12 - Otázka č. 13 [vlastní zpracování].....	54
Graf 13 - Otázka č. 14 [vlastní zpracování].....	55
Graf 14 - Otázka č. 15 [vlastní zpracování].....	56
Graf 15 - Otázka č. 16 [vlastní zpracování].....	57
Graf 16 - Otázka č. 17 [vlastní zpracování].....	58
Graf 17 - Otázka č. 18 [vlastní zpracování].....	59
Graf 18 - Otázka č. 19 [vlastní zpracování].....	60
Graf 19 - Otázka č. 20 [vlastní zpracování].....	61

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Připravenost obyvatelstva na mimořádné události a evakuaci

Dobrý den,

chtěla bych Vás požádat o vyplnění dotazníku, který je zaměřený na zjištění, jak je na tom obyvatelstvo Kraje Vysočina s připraveností na mimořádné události a evakuaci.

Dotazník se skládá z 20 otázek.

Dotazník je anonymní a bude sloužit pro účely mé bakalářské práce.

Předem děkuji za Váš čas.

1. Jakého jste pohlaví?*

Vyberte jednu odpověď

Žena

Muž

2. Jaký je Váš věk?*

Vyberte jednu odpověď

6-19 let

19-35 let

36-59 let

60 let a více

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?*

Vyberte jednu odpověď

ZŠ

SŠ bez maturity

SŠ s maturitou

VOŠ

VŠ

4. Víte, co pojem mimořádná událost znamená?*

Vyberte jednu odpověď

Jakýkoliv jev (osoba, událost, aktivita), který může způsobit škody na zájmech a hodnotách chráněné státem a ohrozit bezpečnost.

Škodlivé působení sil a jevů, které jsou vyvolány činností člověka nebo přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a je potřeba provést záchranné a likvidační práce.

Událost, kdy dojde k narušení kritické infrastruktury nebo hrozí-li jiné nebezpečí, při kterých se vyhláší stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu.

5. Kolik máme stupňů povodňové aktivity (SPA) a jak je nazýváme?*

Vyberte jednu odpověď

3 stupně: stav bdělosti, stav pohotovosti, stav ohrožení

4 stupně: stav bdělosti, stav pohotovosti, stav ohrožení, extrémní povodeň

3 stupně: stav bdělosti, stav pohotovosti, stav nebezpečí

6. Kolik a jaké máme varovné signály na území ČR?*

Vyberte jednu odpověď

Tři varovné signály: „Všeobecná výstraha“, „Požární poplach“, „Zkouška sirén“

Dva varovné signály: „Všeobecná výstraha“, „Požární poplach“

ČR má pouze jeden varovný signál: „Všeobecná výstraha“

7. Víte, jaký den a hodinu signál „Zkouška sirén“ probíhá?*

Napište jedno nebo více slov...

500

8. Víte, jakým tónem se signál „Všeobecná výstraha“ vyznačuje?*

Vyberte jednu odpověď

Nepřerušovaným tónem

Kolisavým tónem

Přerušovaným tónem sirény

9. Víte, jakým tónem se signál „Zkouška sirén“ vyznačuje?*

Vyberte jednu odpověď

Nepřerušovaným tónem

Kolisavým tónem

Přerušovaným tónem sirény

10. Co uděláte, když uslyšíte varovný signál „Všeobecná výstraha“?*

Vyberte jednu odpověď

Zůstanu venku a budu se snažit zjistit, co se děje.

Vyhledám úkryt v nejbližším objektu a pokusím se zavřít a utěsnit všechny dveře a okna, pro případ zamoření při úniku NL. Počkám na informace z hromadných informačních prostředků (Tv, rádio, rozhlas).

Vyhledám úkryt v nejbližším objektu a pokusím se zavřít a utěsnit všechny dveře a okna, pro případ zamoření při úniku NL. Začnu telefonovat na příslušná telefonní čísla (112,158 atd.).

11. Víte, co znamená pojem evakuace?*

Vyberte jednu odpověď

Souhrn opatření, která zabezpečují přesun osob, zvířat a věcných prostředků z prostoru, kde hrozí nebezpečí, na bezpečné místo.

Souhrn opatření, která zabezpečují ukrytí obyvatelstva ve stálých či improvizovaných úkrytech.

Souhrn opatření, která se skládají z nouzového ubytování, zásobování potravinami a zdrojem pitné vody.

12. Pro případ rychlého opuštění obydlí z důvodu mimořádné události nebo krizové situace se připravuje evakuační zavazadlo. Víte, co by takové zavazadlo mělo obsahovat?*

Napište jedno nebo více slov...

500

13. Jaké improvizované ochranné prostředky byste v případě úniku nebezpečných látek použil/a?*

Napište jedno nebo více slov...

500

14. Máme čtyři druhy krizových stavů. Dokázali byste je vyjmenovat?*

Napište jedno nebo více slov...

500

15. Jaká mimořádná událost má podle Vás největší pravděpodobnost vzniku ve Vašem okolí?*

Vyberte jednu nebo více odpovědí

Požár

Havárie v jaderné elektrárně Dukovany

Povodeň

Vichřice

Epidemie

Sněhová kalamita

Únik nebezpečných látek

Jiná...

16. Zažili jste už někdy nějakou mimořádnou událost? *

Vyberte jednu odpověď

Ano

Ne

17. Pokud jste odpověděli ano, uveďte jakou.*

Pokud ne, napište pomlčku (-)

Napište jedno nebo více slov...

500

18. Dokázali byste vyjmenovat základní složky integrovaného záchranného systému?*

Napište jedno nebo více slov...

500

19. Myslíte si, že jste dostatečně znalí v oblastech týkajících se připravenosti na mimořádné události a evakuaci a věděli byste, jak se v takových situacích zachovat?*

Vyberte jednu odpověď

Ano, jsem si jistý/á, jak se v takových situacích zachovat.

Tak středně, v některých situacích si myslím, že vím, jak se zachovat a v některých ne.

Ne, nejsem si jistý/á, jak se v takových situacích zachovat.

20. Jaká podoba informování o tom, jak se správně zachovat při mimořádné události a evakuaci a dalších důležitých informací, by Vám vyhovovala nejvíce?*

Vyberte jednu nebo více odpovědí

Internet

Tv

Rádío

Letáky

Přednášky

Jiná...